

UK Praha

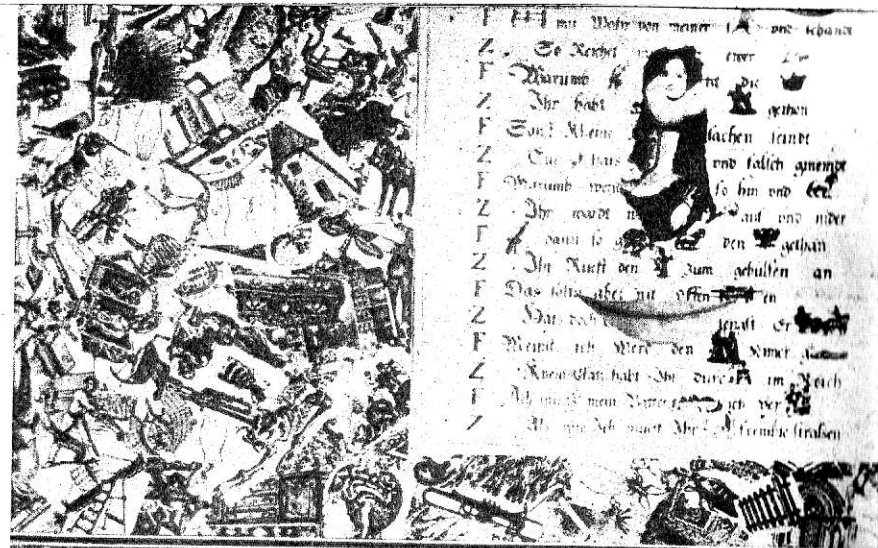
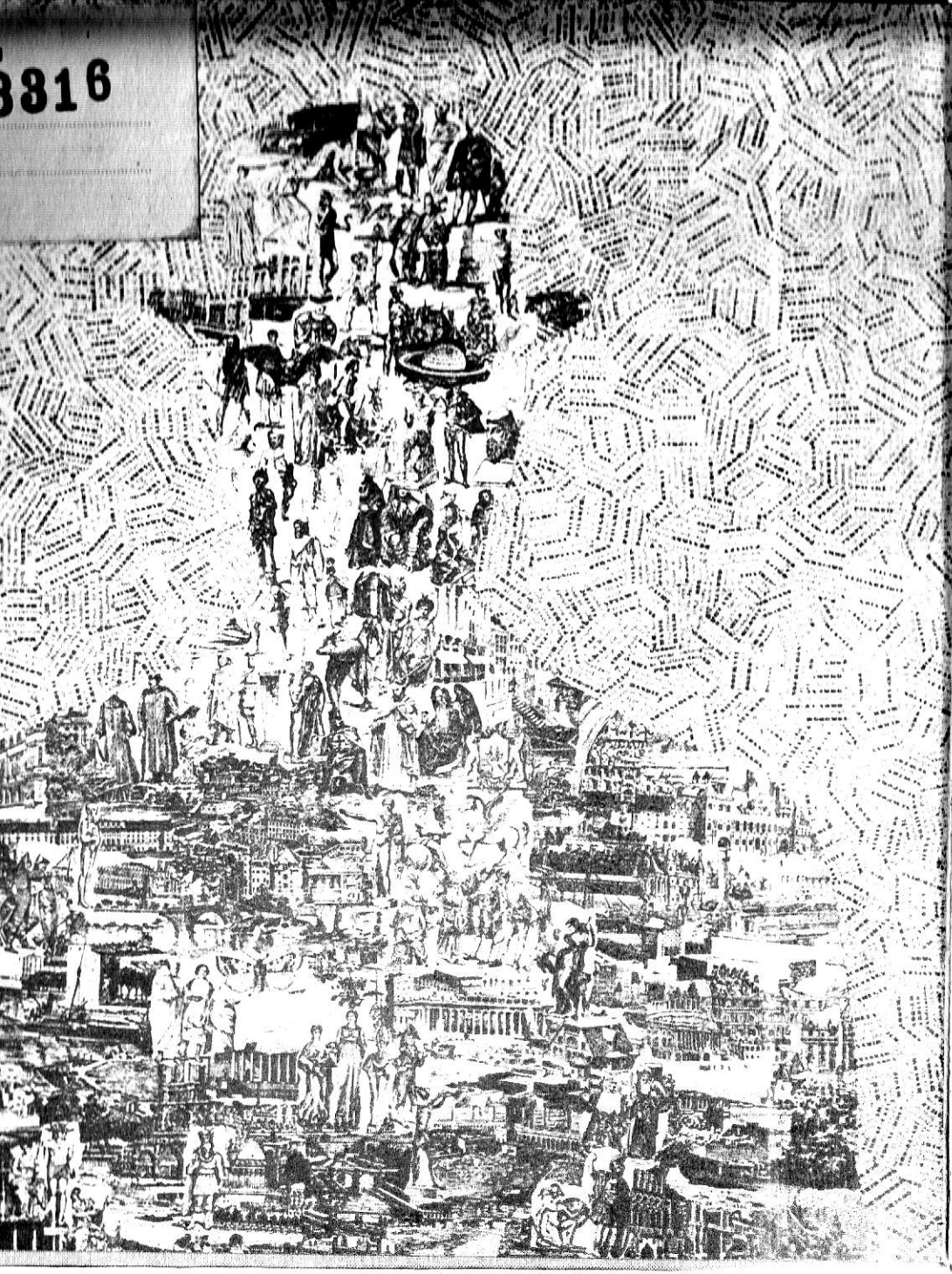
III 3316

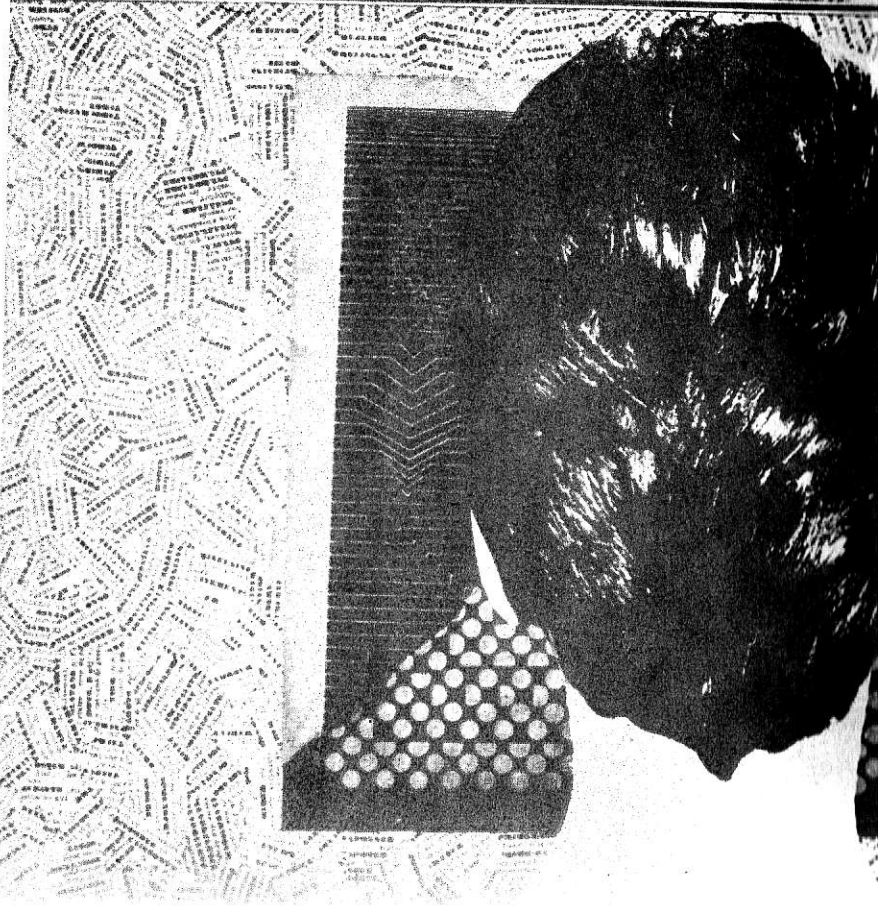
1000220514

**JIRÍ
KOLÁŘ
NÁVOD
K
UPOTŘEBENÍ**

3816

F. H. mit Weib und Kinder (A) und lebant
 Z. So Krieger (A) über (A)
 F. Warum (A) ist die (A)
 Z. Ihr habt (A) geben
 F. Son! Mein (A) lachen stand
 Z. Ein Maus (A) end fällig gneigt
 F. Wamb (A) so bin end (A)
 Z. Ihr wurd (A) auf end nider
 F. (A) sein so (A) den (A) thun
 Z. Ihr Kuch (A) zum schullen an
 F. Das (A) aber zu (A) in
 Z. Das (A) (A) (A) er
 F. Wenn ich (A) den (A) (A)
 Z. (A) (A) (A) (A) im (A)
 F. (A) (A) (A) (A) (A)
 Z. (A) (A) (A) (A) (A) (A)

**NÁVOD
K
UPOTŘEBENÍ
1965**

157475

NÁRODNÍ KNIHOVNA

1000220514

III - 3316

2423/40

© JIŘÍ KOLÁŘ 1969

ILLUSTRATIONS © JIŘÍ KOLÁŘ 1969

JMÉNO

Usedni ke stolu
a nemysli na nic
Vezmi pero
a napiš přes celý čistý arch
milované křestní jméno
Náhle vstaň
běž ke dveřím
prudce otevři
počkej s rukou na klíče
zavři
mlčky se vrať ke stolu
přečti nahlas jméno na papíře
Piš křížem krážem přes list další jména
vyskoč
odhoď pero
vyběhni na chodbu
zůstaň na prahu a řekni:
– Opět nikdo!

Otoč se do bytu
přemni si tvář a zašeptej:
– Opět všichni!

SIAMSKÁ DVOJČATA

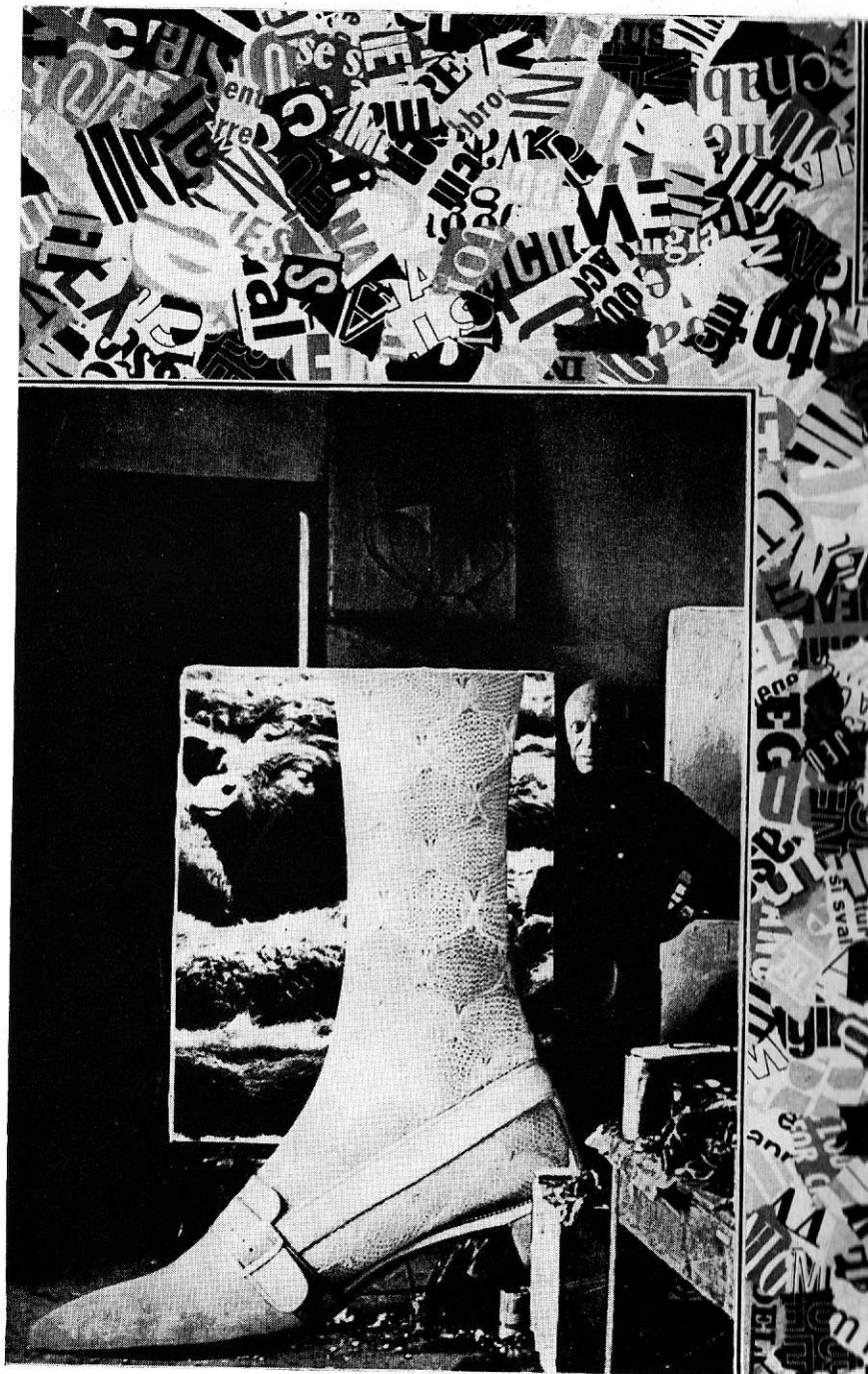

KDE JE?

Nasad' do psacího stroje čistý papír
a pokřti křestními jmény
všechny věci kolem sebe
Například: Karel Stůl
Marie Kniha atd
Připiš k některé věci datum narození
k jiné místo
k další životopis nebo zvláštní znamení
uprostřed práce
vyběhni před dům
rozhlédni se pečlivě po okolí
a zeptej se k nebi:
– Nebyl zde někdo?

Čekej na odpověď
Potom zklamaně rozhod' ruce
pohlédni na hodinky a řekni sám sobě:
– Je tři čtvrtě na pět,
kde je?

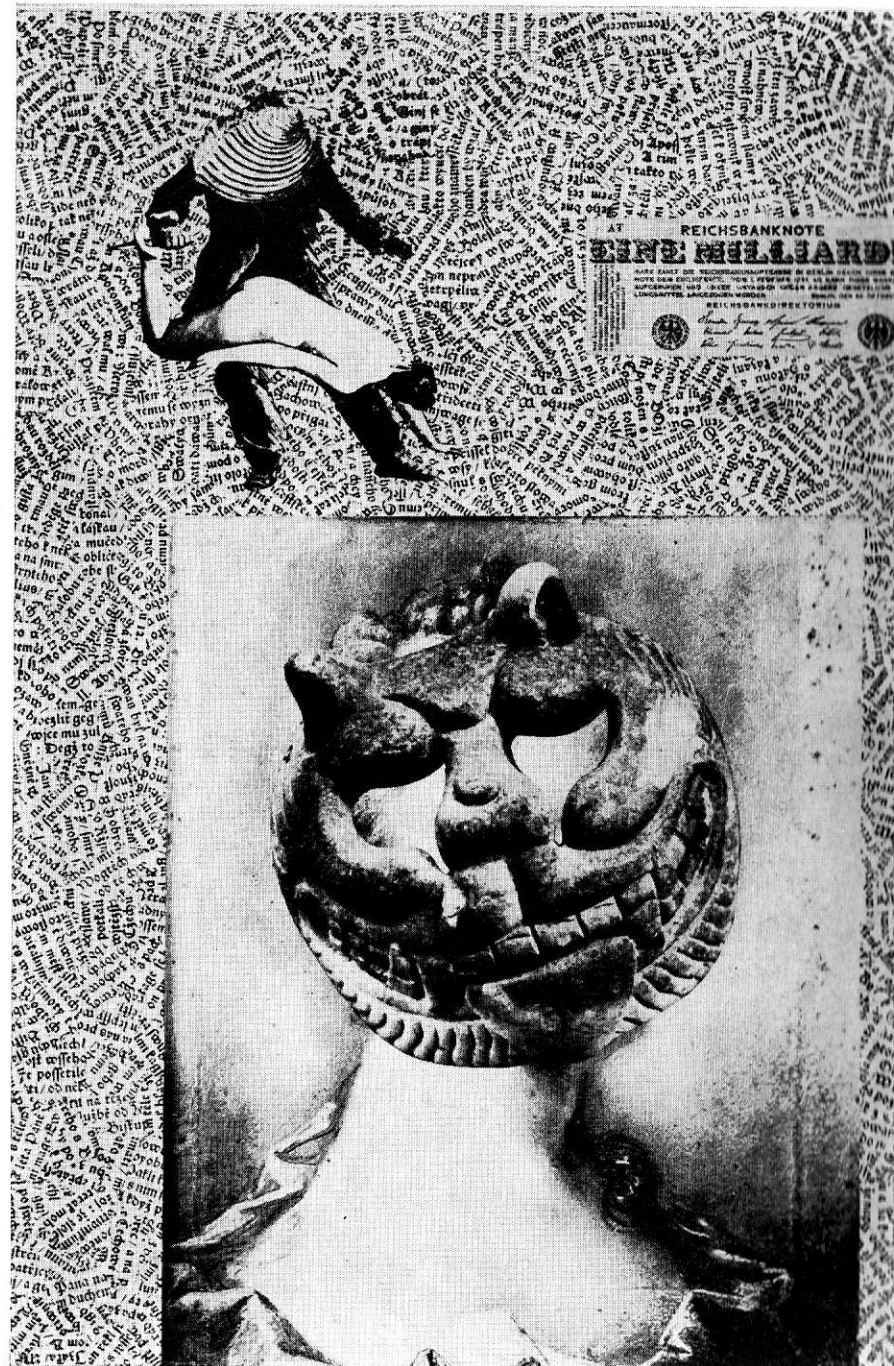
POCTA P. PICCASOVI

KDO TO MŮŽE BÝT?

Ulehni naznak doprostřed místnosti
zavři oči
a soustřed' kolem sebe všechny lidi
ptáky
zvířata i věci
které jsi poznal
nebo po nichž jsi toužil
Vstaň
postav se na špičky
a snaž se spočítat všechny kdo měli přijít
Náhle ustaň
přístup ke dveřím
naslouchej s uchem na výplni
pohlédni klíčovou dírkou
přilož ucho k podlaze
dej znamení o ticho s ukazováčkem na rtech
směrem ke stropu
vstaň
naslouchej s dlaněmi na uších
směrem ke stropu
a požádej o ticho s ukazováčkem na rtech
směrem k podlaze
potom se rozhlédni po místnosti a zeptej se:
– Někdo přichází, kdo to může být?

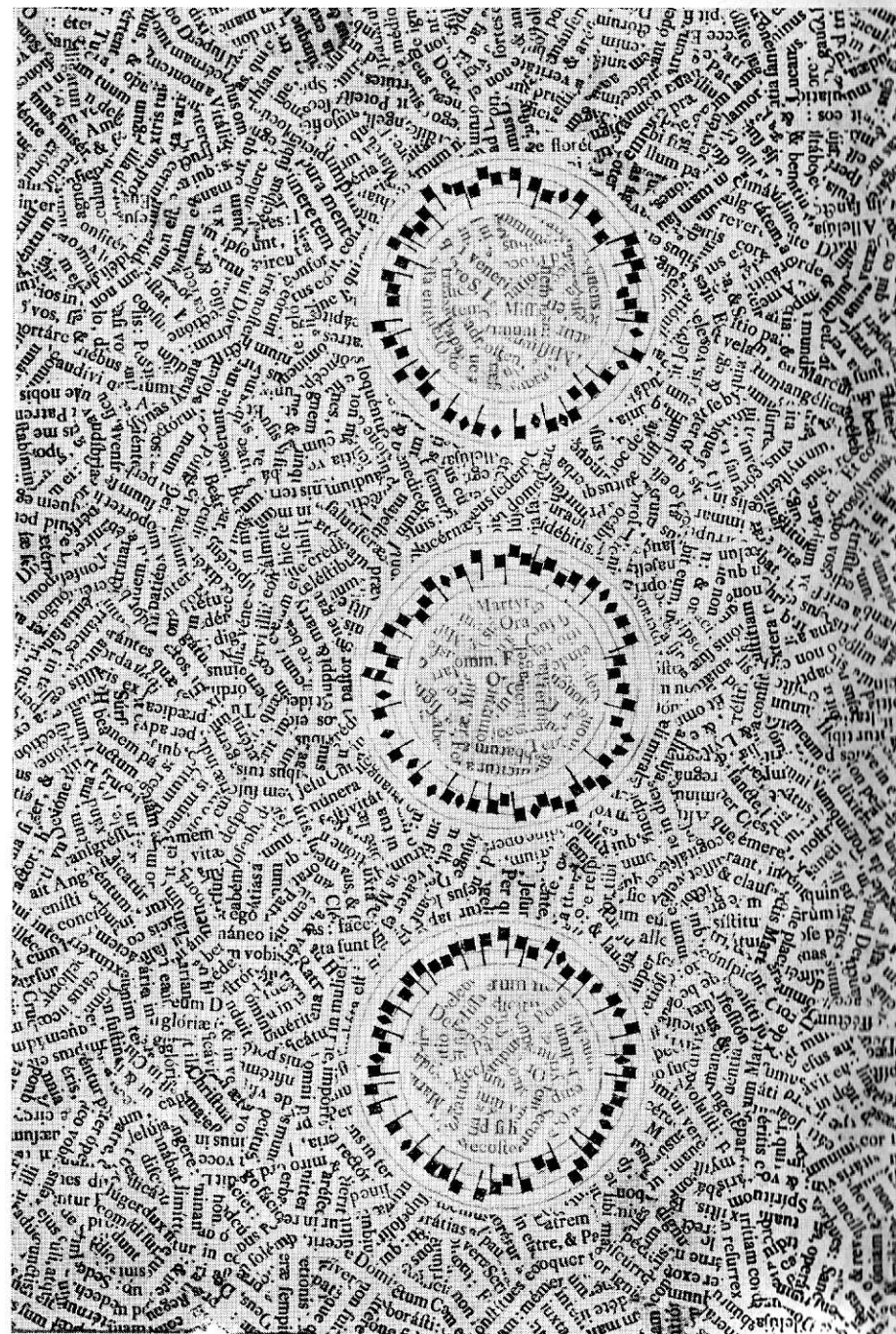
EINE MILLIARDE

NIKDO NIKDY

- Nakresli na podlahu čtverec
kruh
trojúhelník
a lichoběžník
Postav do obrazců
předmět denní potřeby
knihu
přístroj
do posledního se postav sám
– vyzkoušej všech šestnáct variací sestavy
které poskytují obrazce
Potom zapni rádio
svlékni se
připoutej k nahému tělu předmět
knihu i přístroj
vyčisti hlavu od myšlenek
setrvej několik vteřin v klidu a řekni:
– Od prvního pohledu jsem tě miloval ...
Naslouchej a po chvíli odpověz:
– Od prvního pohledu jsem tě nenáviděl ...
Naslouchej a po chvíli pokračuj:
– Nikdo nikdy tě nemiloval a nenáviděl tak jako já.

GRISON WHITE CHAFFEE

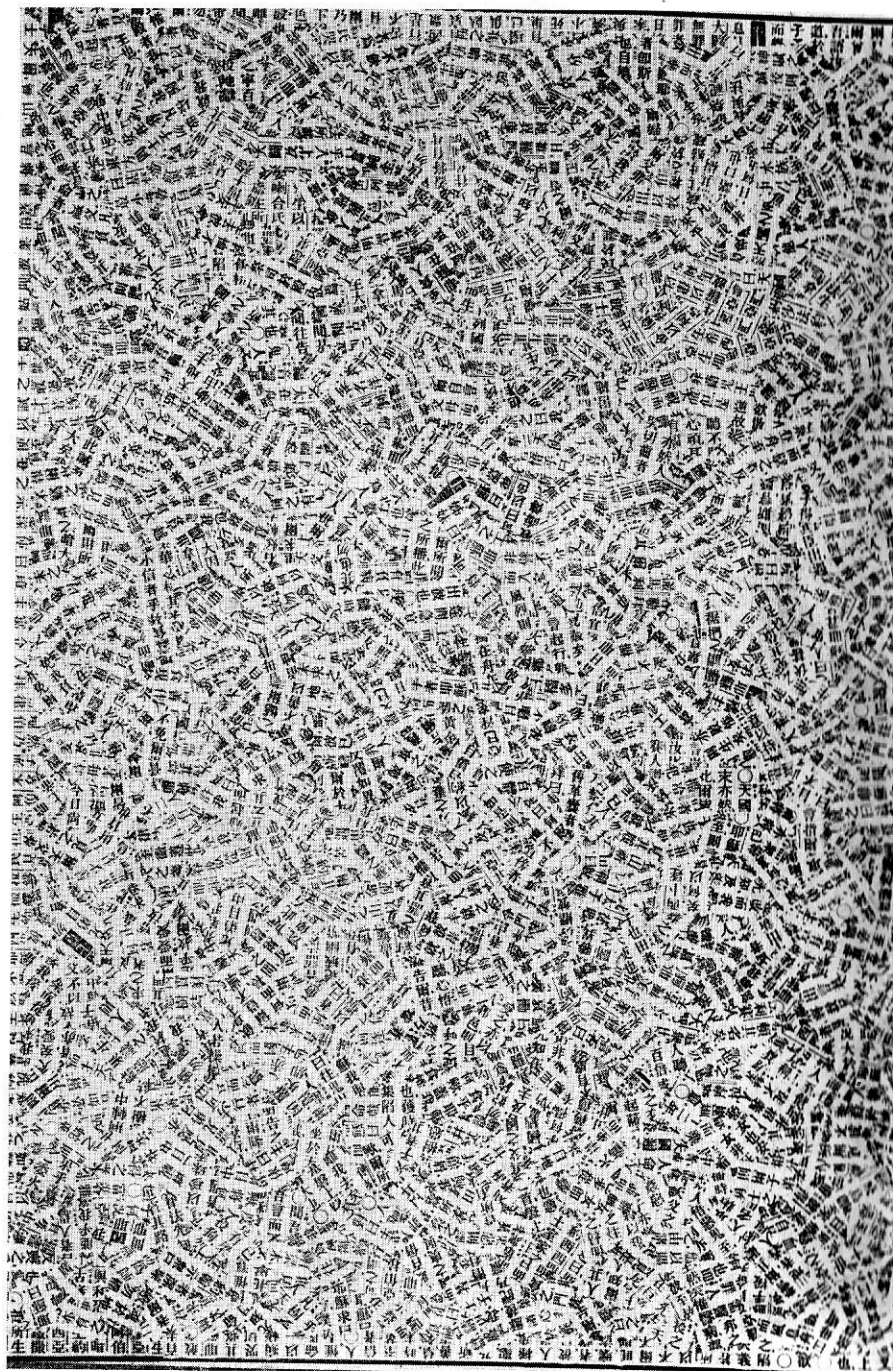
POCTA
MOUCHÁM PAVOUKŮM RYBÁM
MYŠÍM A PSŮM

Počkej na déšť
a jdi koupit
mucholapku
smeták
udici
past
a obojek

Cestou zpátky nepromluv zbytečné slovo

Doma zapal tři svíčky
každou jinak velkou
polož před ně knihu básní
knihu o vesmíru
a knihu filosofických pojednání
Pak rozšlap mucholapku
znič smeták
přetrhej udici
rozbij past
rozřež obojek
a všechno spal
nebo odnes do popelnice

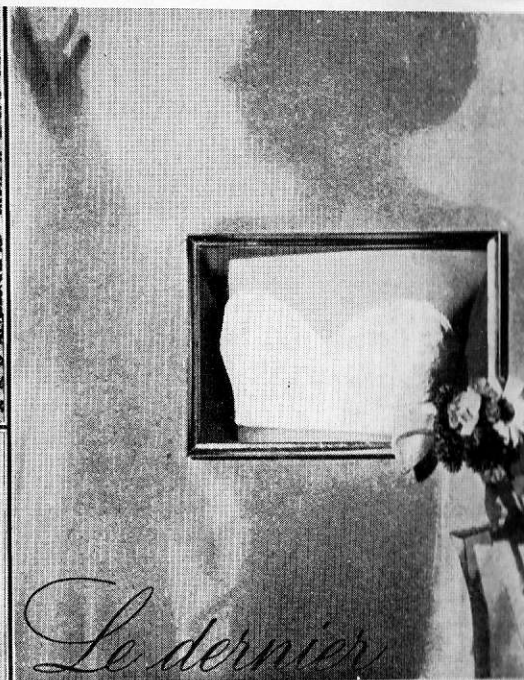
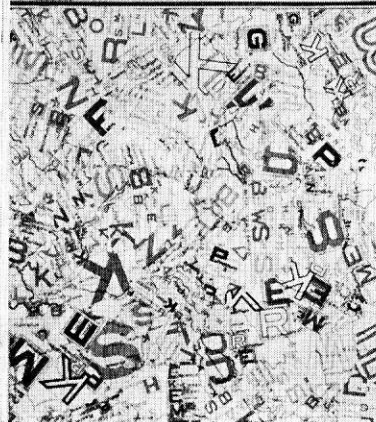
BEZ NÁZVU

LOŇSKÝ SNÍH

Opatři si papír do stroje
ber list za listem
a pokrj stůl
židli
topení
podlahu
všechno
na čem může ležet kousek papíru
dokud nezbělá celá místnost
Potom ulehni na zbylé místo
pokryj i sebe
zavři oči
a v myšlenkách na loňský sníh
chvíli odpočívej

POSLEDNÍ JESKYNĚ

POCTA KOLUMBOVI

Požádej v obchodě
nebo v opravně plnicích per
a věčných tužek o papíry
na které zákazníci zkoušejí
zda pero či tužka správně fungují
a nadělej z těch čmáranic
alespoň sto lodiček
Když nemáš tuto možnost
nebo se stydíš
použij plavební jízdní nebo letecký rád

Na noc odnes do koupelny
několik hrnců
pekáčů nebo jiných nádob
a naplň je vodou
Potom naplň i umyvadlo a vanu
posad lodičky na čekající vodu
a jdi spát
Když budeš mít chuť
poslechni si ještě zprávy
nebo nějakou hudbu

BEZHlavý Žárlivec

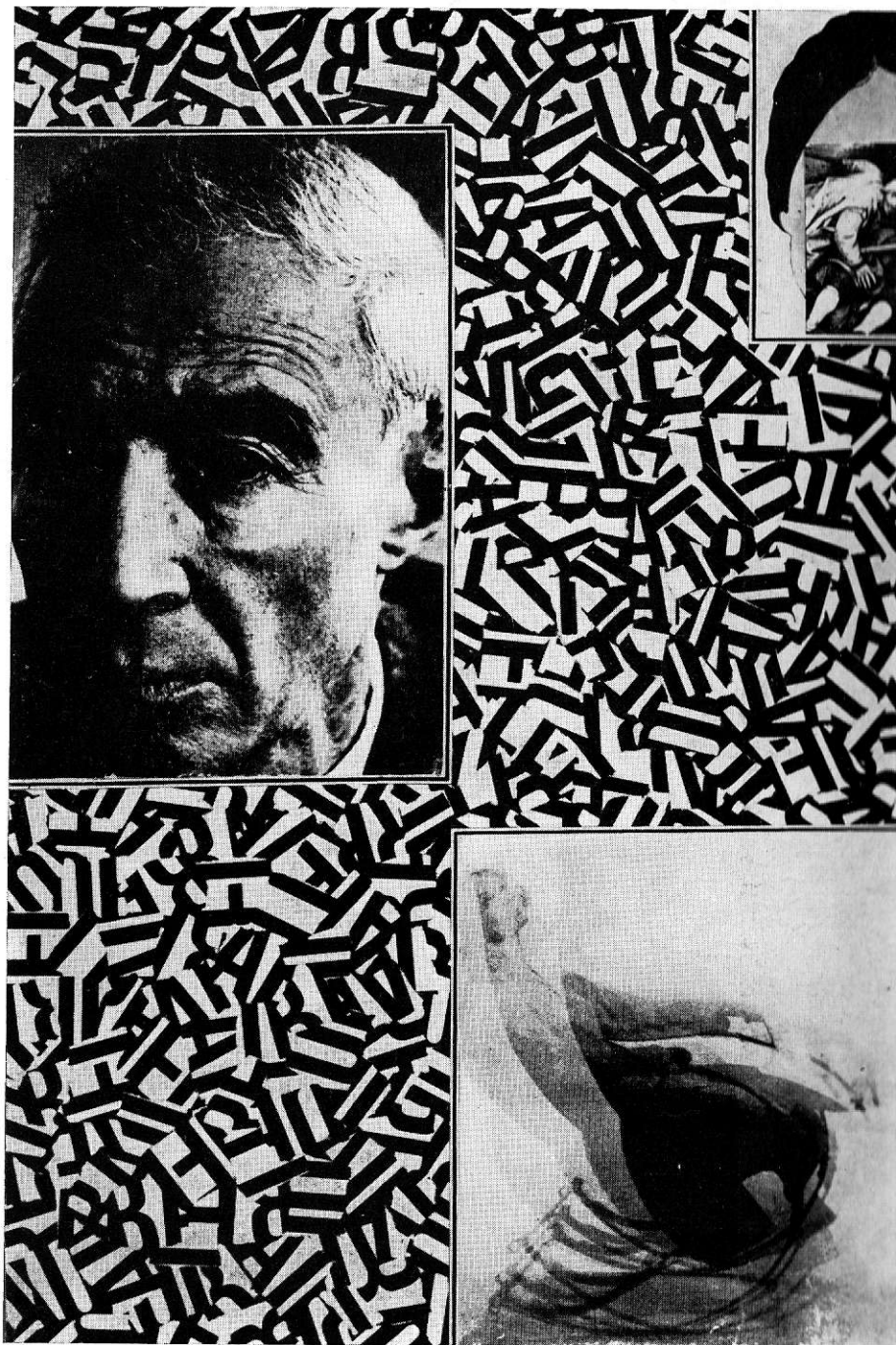

VYRUŠUJI

Rozházej několik hrstí
drobných mincí
kolem nejnižší školy
těsně před skončením vyučování
a odejdi
V prvním papírnickví
kup písanku
a doma celou popiš
abecedou
početními příklady
diktáty
krasopisně opsanými texty
a nakonec stonásobným trestem:
Nedávám pozor a vyrušuji!

Trest podepiš
matkou a otcem
Adamem a Evou
nebo jinou dvojicí
Patričně desky pokaňhej
počmárej
případně ušmudlej
a zařaď do knihovny

SMRT VĚDCE

RTY

Po vykoupaní a snídani
si namaluj rty
dvakrát větší
a měj je celý den
dokud se nenavečeříš
a nepůjdeš spát

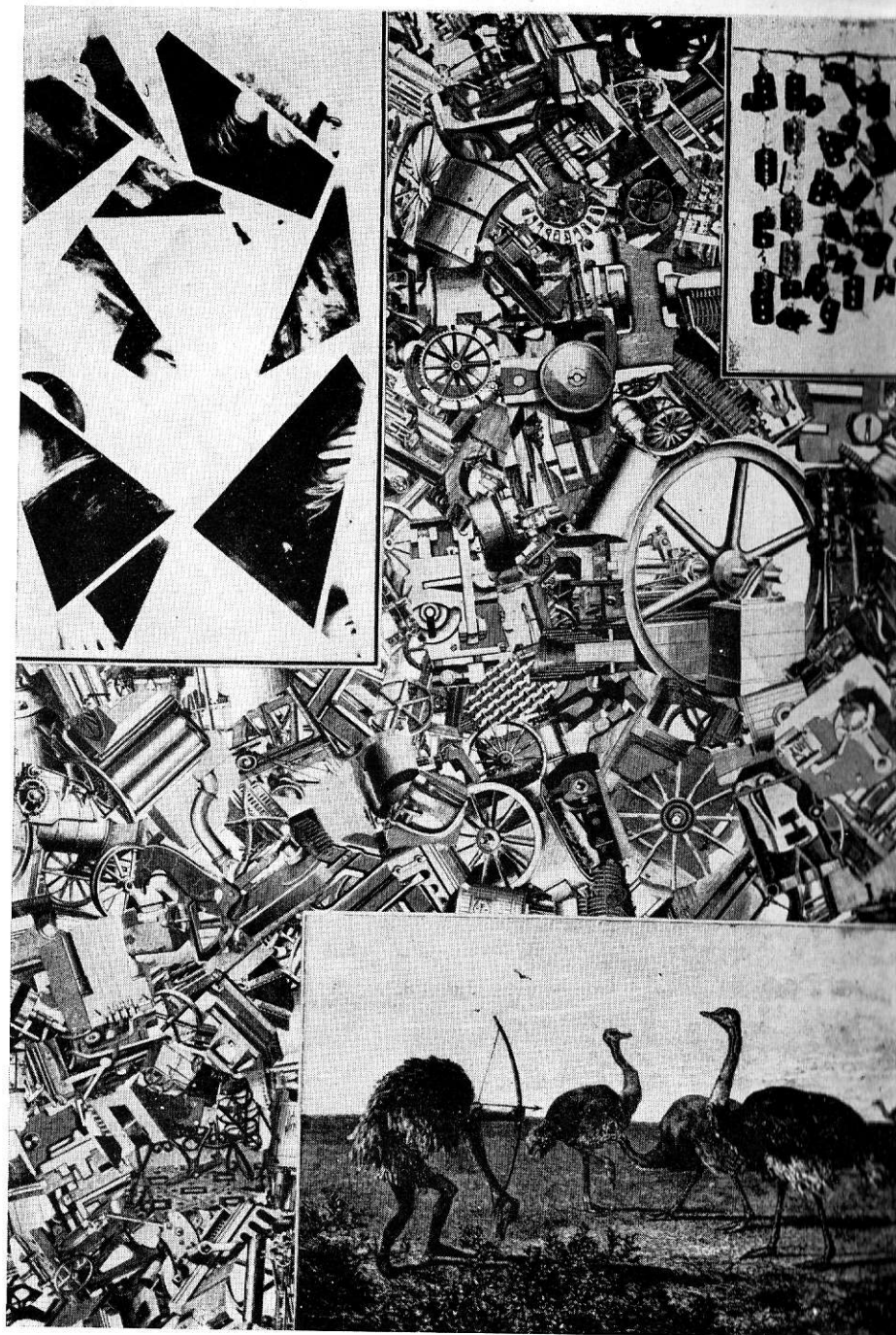
ROZHOVOR

DOPIS

Jdi vybrat schránku
a vše
co ti doporučila pošta
roztrhej
a rozhod' do větru
aniž jsi zjistil
kdo co posílá nebo píše
Potom pošli všem přátelům
úřadům nebo sdružením
s nimiž jsi v pravidelném styku
prázdný dopis

LOVEC PŠTROSŮ

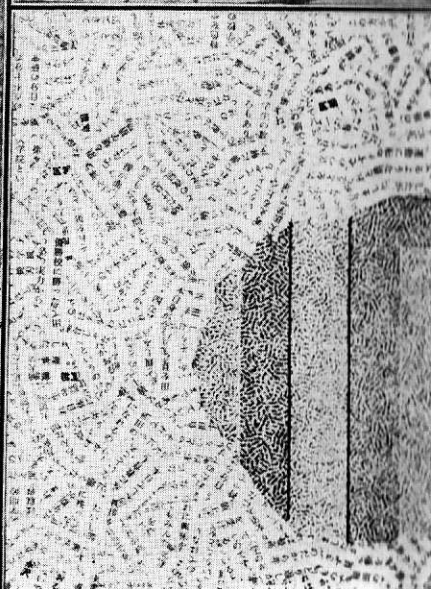
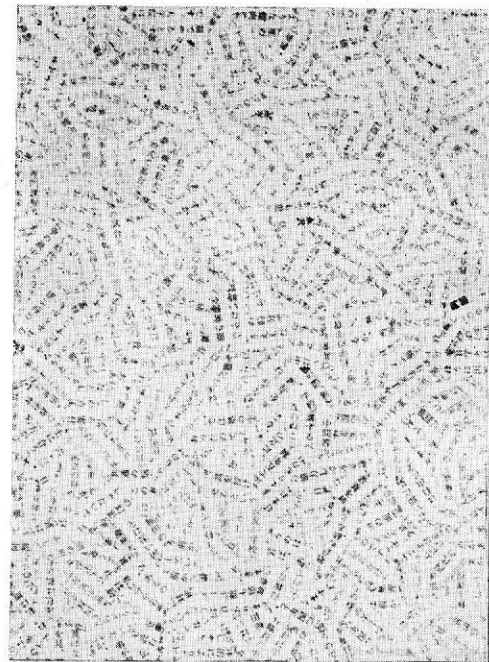
RYBA

Celý den
jak otevřeš oči
dokud je večer nezavřeš
aniž porušíš
každodenní chod života
nepromluv slovo

Druhý den
kup živou rybu a pusť ji do řeky

POZDRAV NEZNÁMÉMU

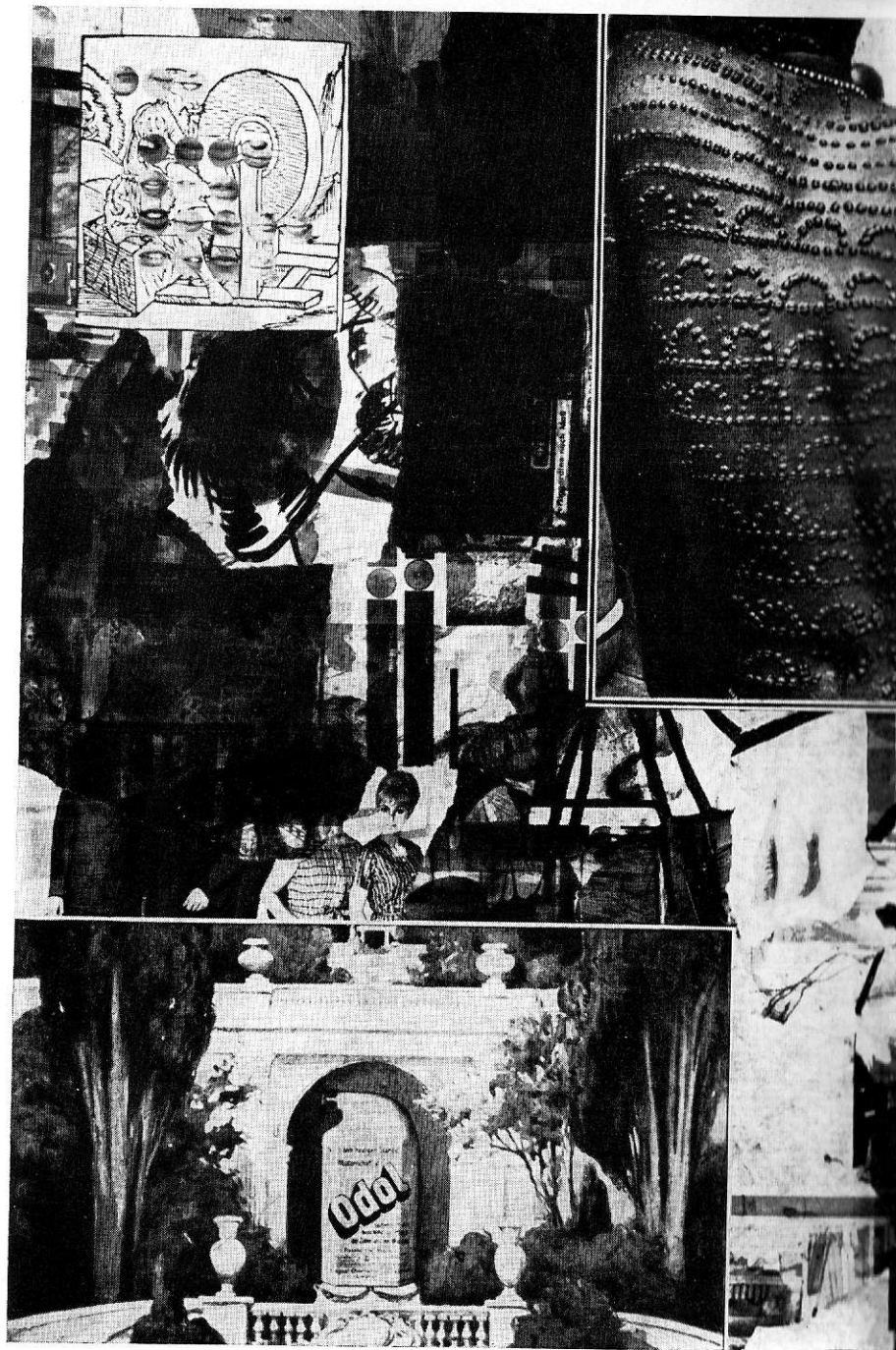

CHEMICKÝ VZOREC

Požádej náhodné dítě
aby ti zaspívalo
svou nejmilejší písničku
Pozdrav koš na odpadky
vylij do kanálu skleničku parfému
kup los
nepodívej se na číslo
daruj je
neznámé staré ženě nebo muži
a napiš třináct chemických vzorců poezie
třeba jako je tento:

C 51 H6 /Mé-i/2/F J4-Ba/7/e/2/a K éY/3/RD5/21

ODOL

CESTA

Odejdi
nebo odjed' s holýma rukama
do města
kde nikoho neznáš
a prožij tam tři dny
Když budeš mít hlad
popros o chleba
když budeš mít žízeň
popros o vodu
Přespi kde se dá
a každý den se zeptej
devíti lidí na člověka
s tvým jménem
s tvým osudem

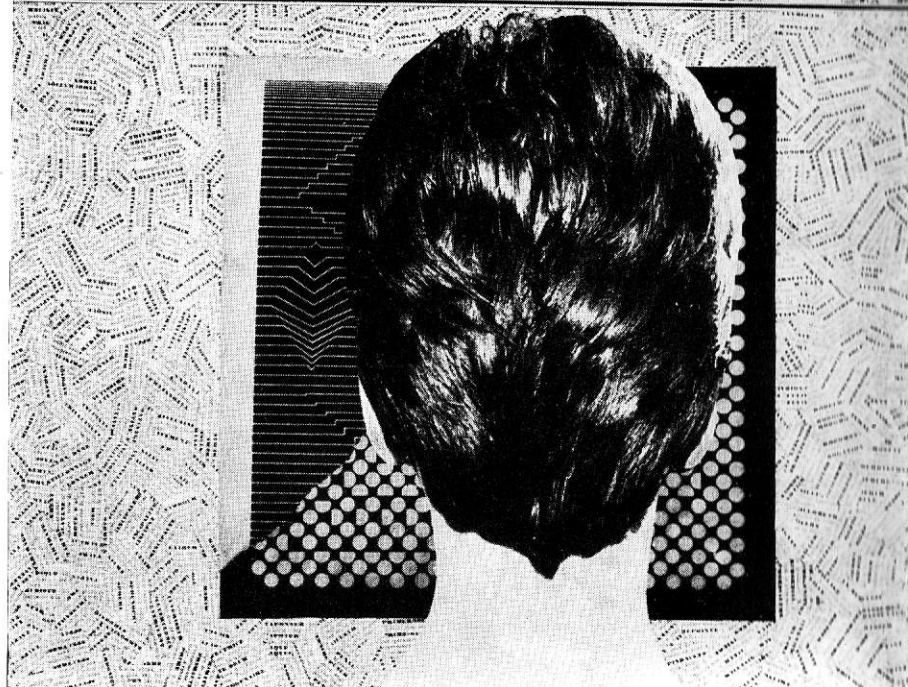
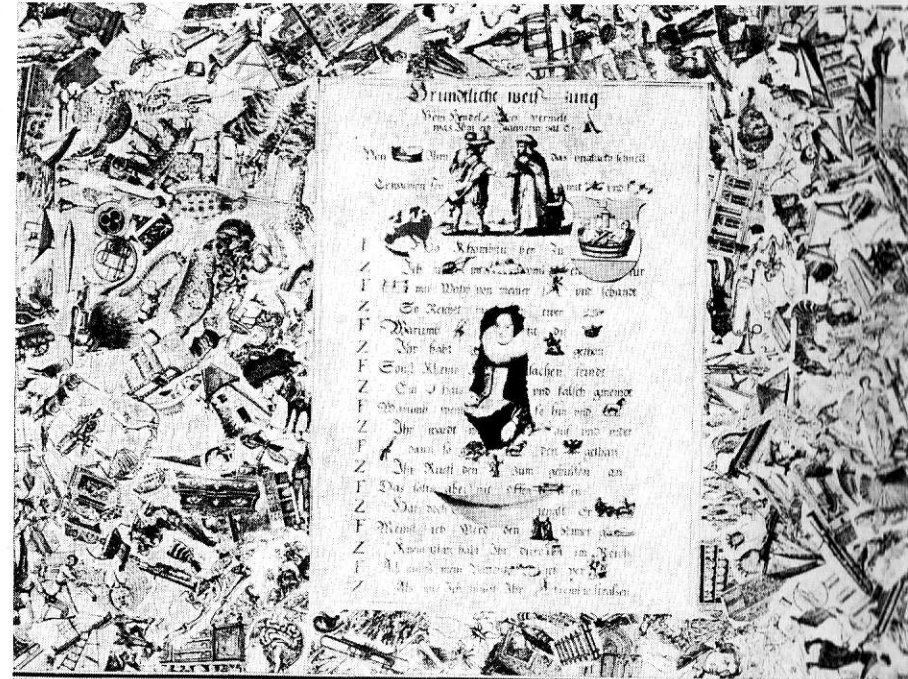
POCTA J. B.

TANEC

Zatančí
jako by na tom závisel celý tvůj život
Počkej chvíličku na potlesk
ukloň se
usměj
znovu počkej
opět poděkuj
znovu čekej
zklamaně se prodírej davem
vezmi táč
nabízej jídlo
pití
cigarety
hovoř cizími jazyky
zodpovídej dotazy
ukaz někomu toaletu
někoho přivítej
s někým se rozluč
vmísi se do debaty
Pak vezmi kůži
nebo kus novin
a dej se do čištění oken

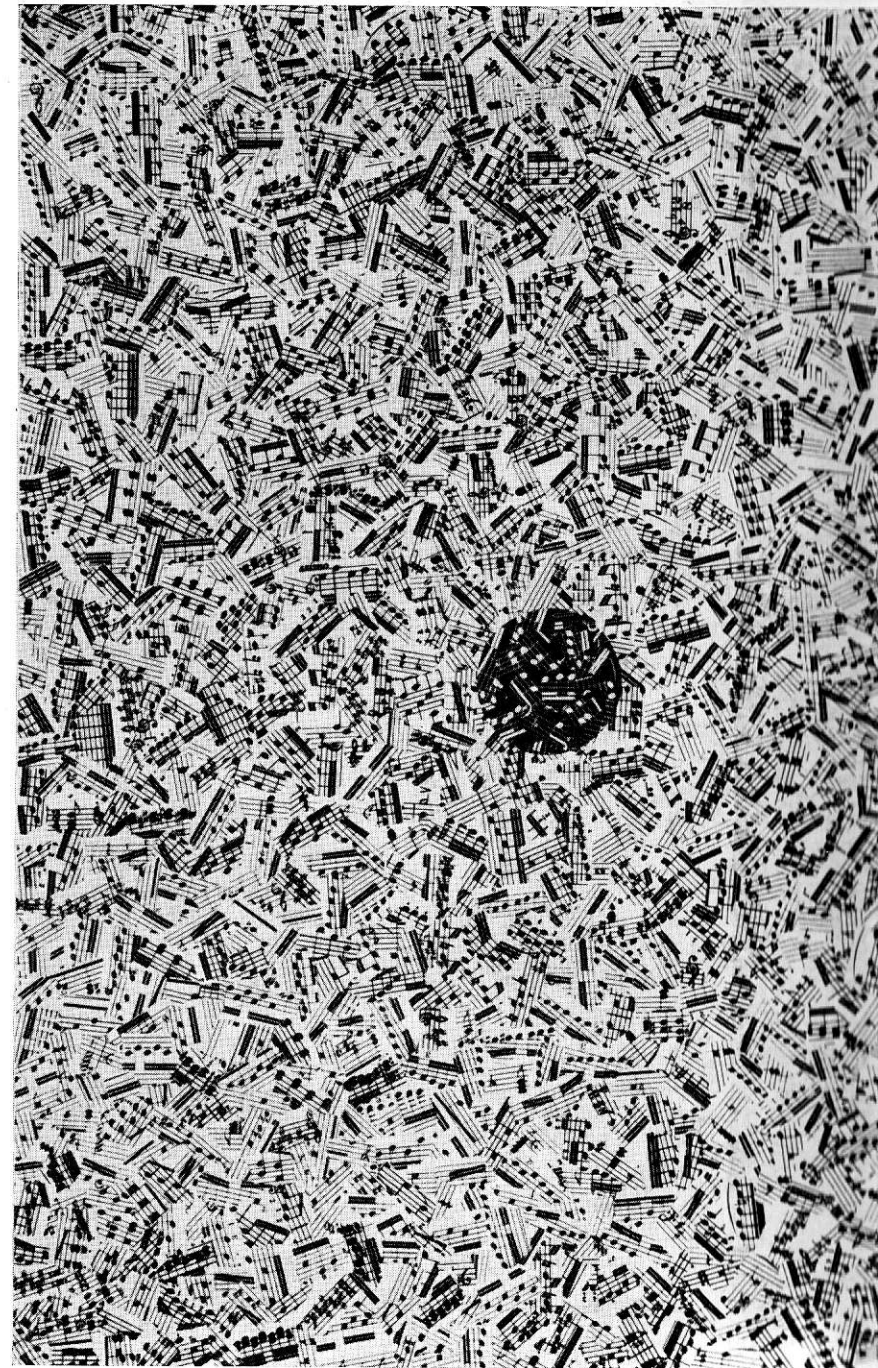
F. Z. + V.

TVĀŘÍ KE ZDI

Sejmi obrazy se zdi
odstraň koberce
shlukni nábytek do středu místnosti
pokryj jej balicím papírem
jako před malováním
stoupni si do rohu tváří ke zdi
a vydrž tam co nejdéle

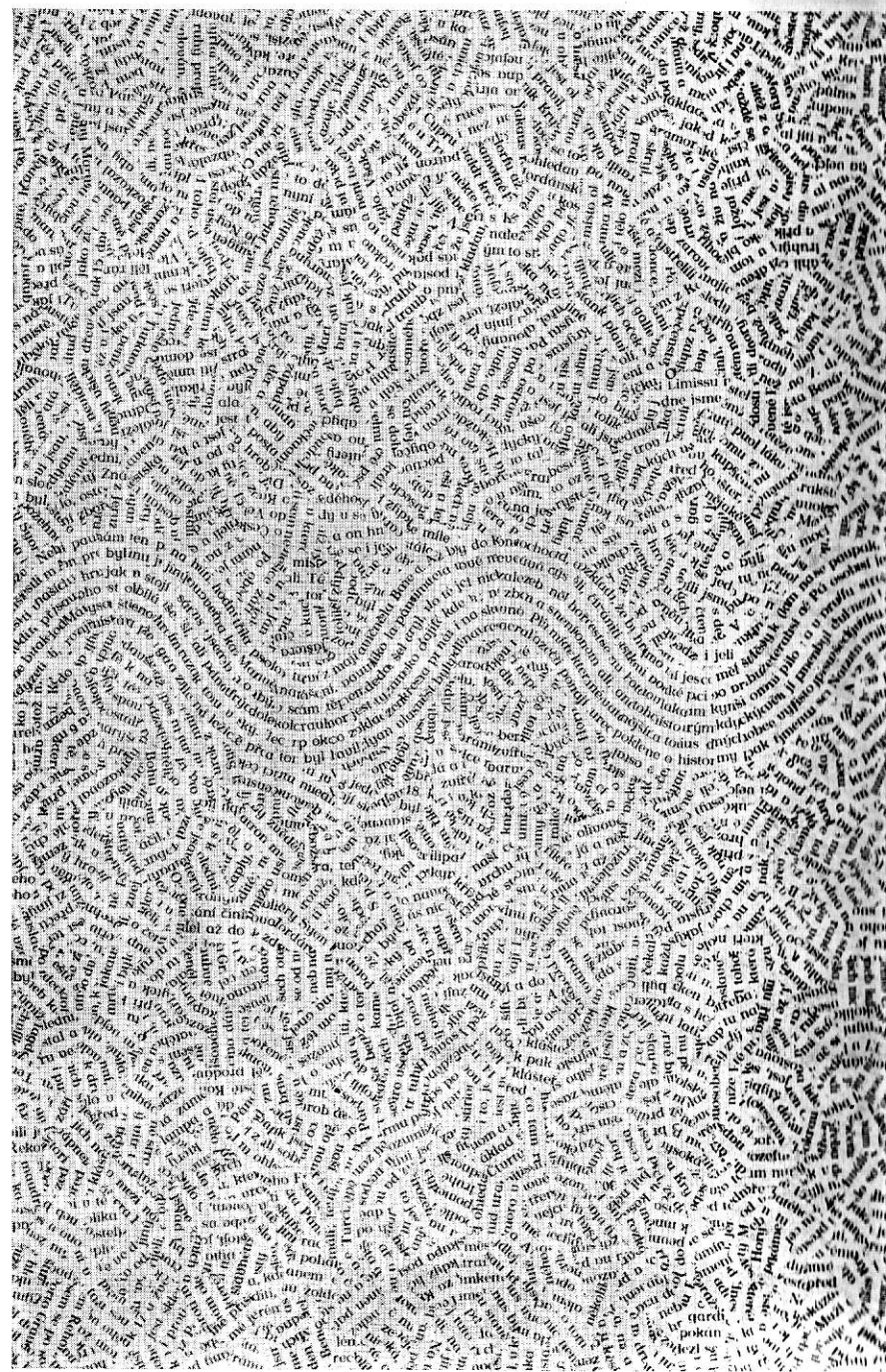
QU A X

DOMÁCÍ MUZEUM

Do rohu prázdné místnosti
shromáždí všechny předměty
které můžeš doma sehnat
ať je to nádobí
prádlo
náradí
knihy nebo cokoli
a postupně
jednu věc za druhou
jak ti budou přicházet do rukou
rozvěs po stěnách
jako to bývá v muzeích
zámčích zbrojnicích nebo hradech

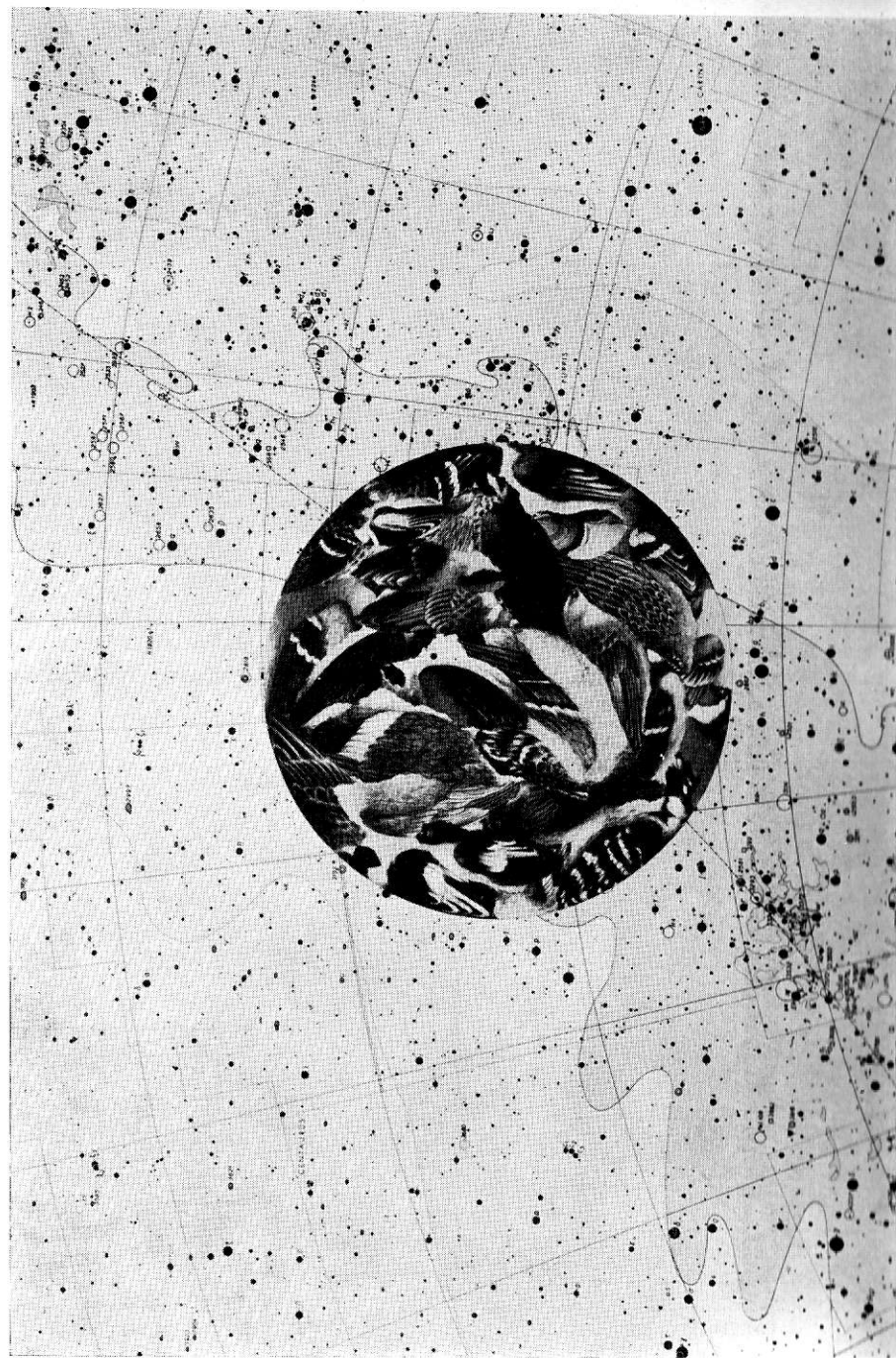
POKUS

BÁSEŇ NEBO OBRAZ

Vystěhuj místnost
se vším všudy
a podepiš se na práh
— jako bys podepsal
báseň nebo obraz

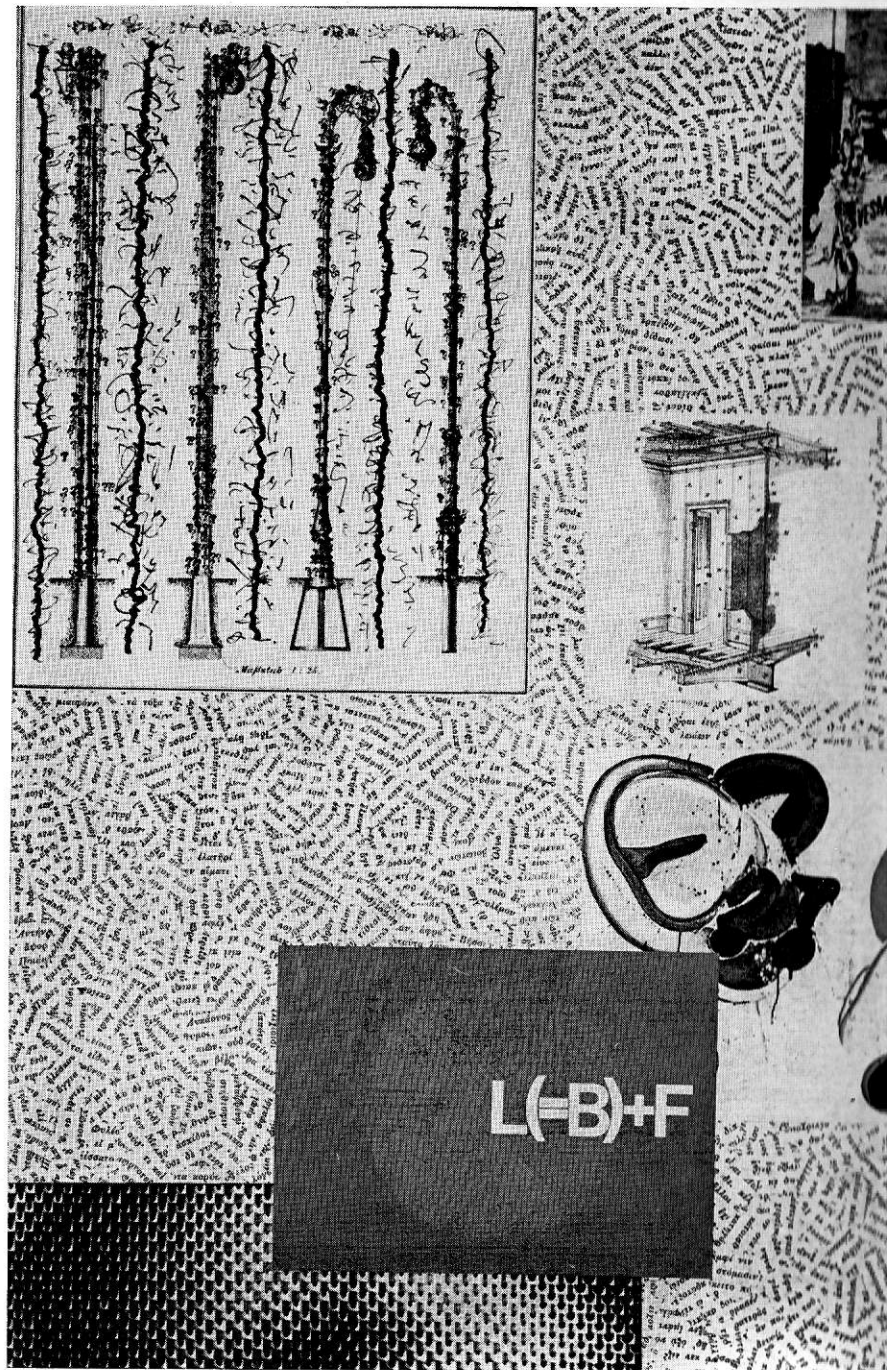
KOMAROV

SOCHA

V prázdné
čistě vybilené místnosti
opři o zeď
rozvinutou standartu
s polosmytým nápisem
z nějakého průvodu
slavnosti nebo manifestace

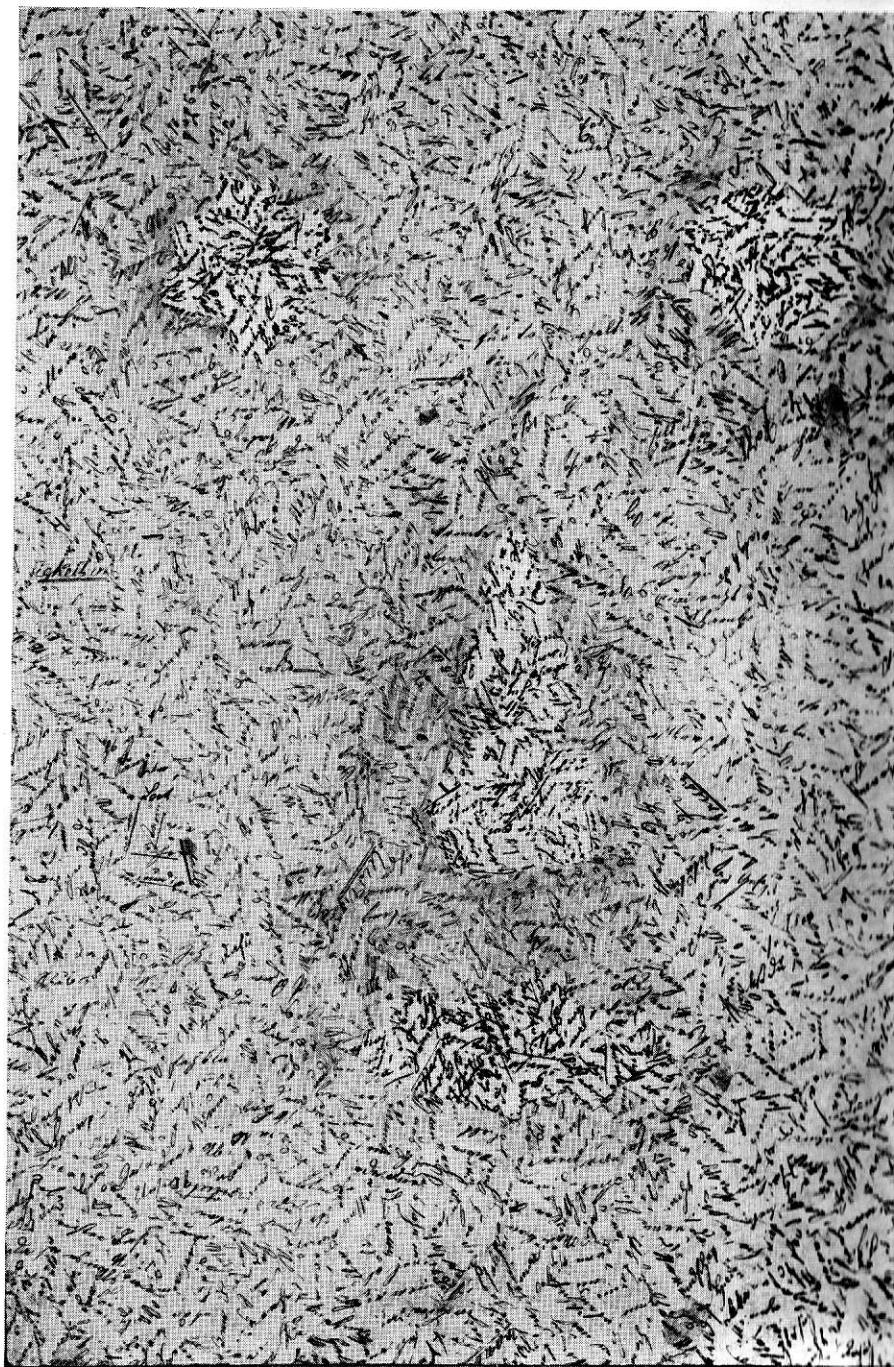
ŘECKO V POZADÍ

AMNESTIE

Z prázdné ptačí klece
vyvěš
bílou vlajku

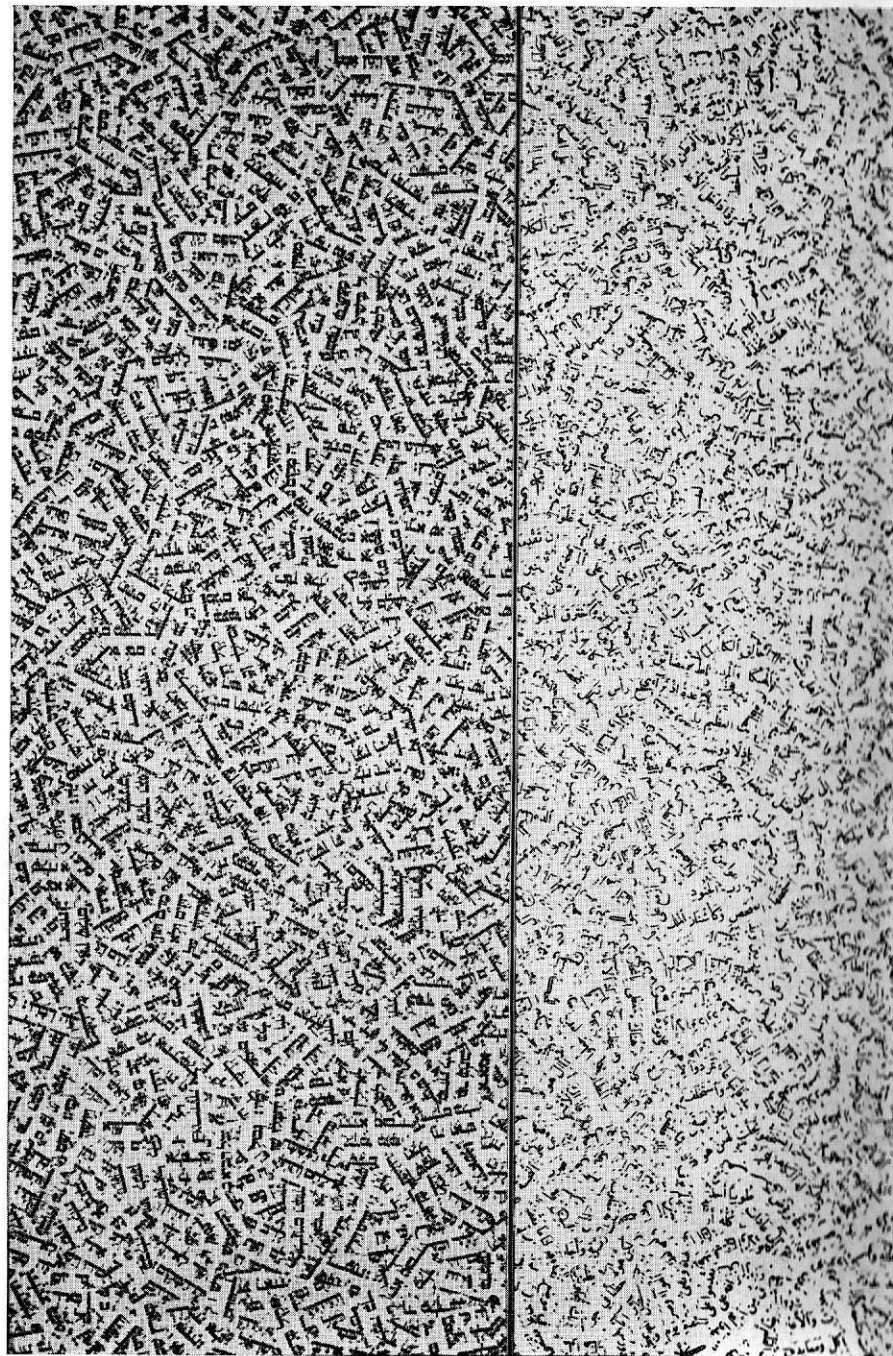
MASKA

PO OTŘESU

Vylom dveře
vyvrát a rozbij okna
zpřevracej nábytek
strhej obrazy
rozházej co se dá
a zaneřaď jak se dá
jako po nějakém hrozném
výbuchu nebo otřesu

PROTI SOBĚ

VSTUP VOLNÝ

Do opuštěné kůlny
čistého sklepa
nebo vyklizené garáže
postav prostřený stůl
špalek se zařatou sekerou
necky obrácené dnem vzhůru
a posadu na husy
Na jednu stěnu pověs věnec
na druhou vykuchaný obraz
na třetí plášť
na čtvrtou noviny v držáku

Nad vchod připevni ceduli
VSTUP VOLNÝ

VAJÍČKO

NÁVRAT

Vezmi věc
kterou jsi našel
nebo odcizil
a vrať ji tam
kde jsi ji našel nebo odcizil
Jdi na nádraží
počkej na příjezd vlaku
a vyjdi s cestujícími
jako bys odněkuď přijel

MEZI VŠIM POLICIE

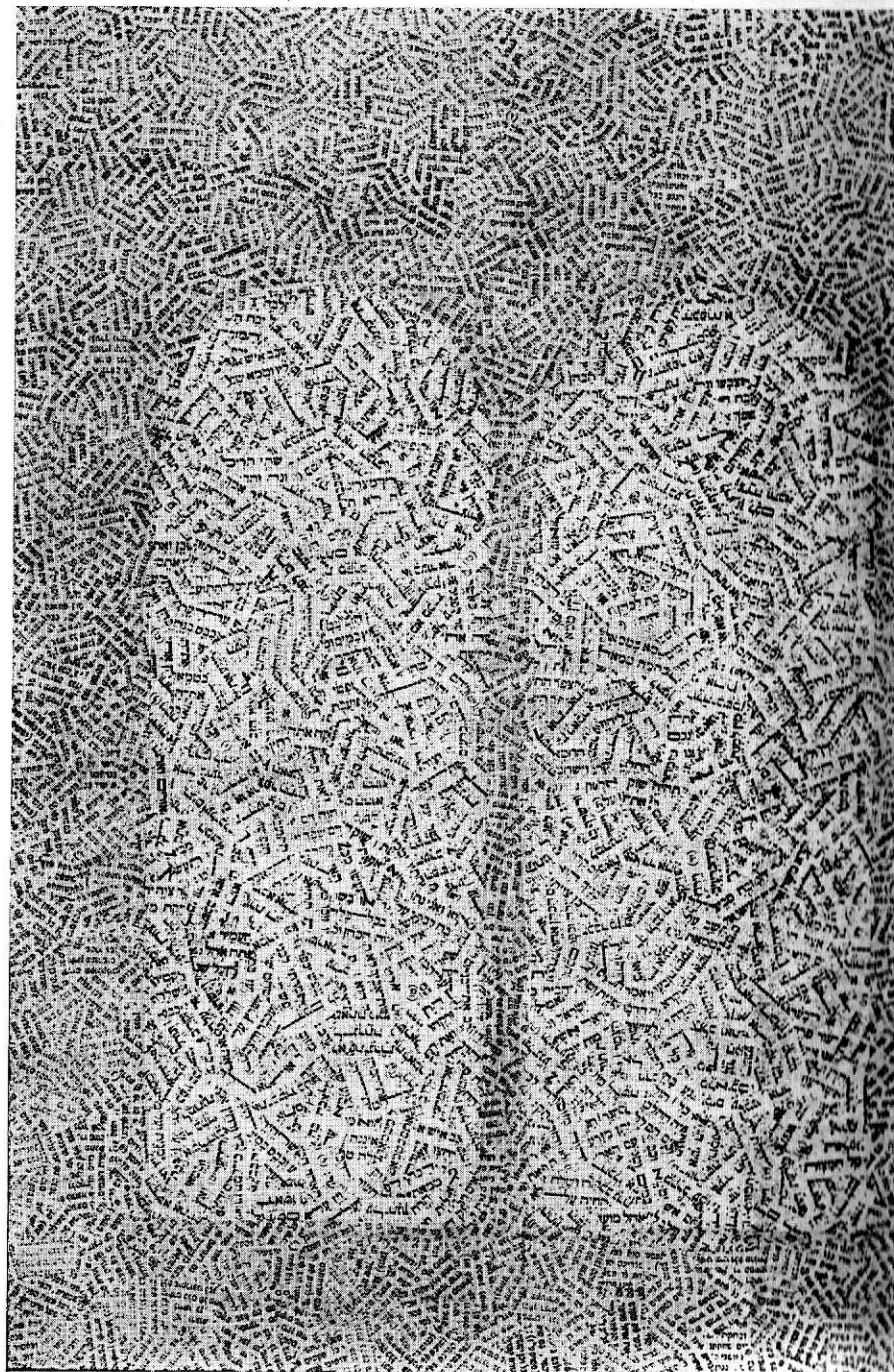

POLIBKY

Vyznej někomu lásku
a pomiluj se

Vyznač na nějaké reprodukci
sochy nebo aktu
místa a počet polibků
které jsi dal
které jsi dostal

DESKY

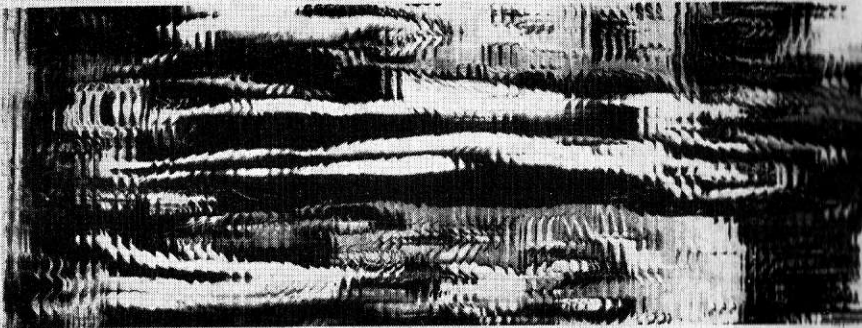
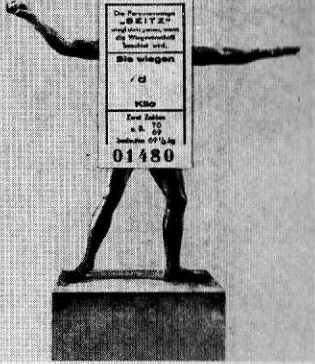

AŽ

Až uslyšíš o nevěře
napiš milostný dopis
roztrhej ho
nasoukej do láhve
a přidej v tomto pořadí:
sedm hlaviček zápalek
zlomenou žiletku
prstýnek
jízdenku
neplatnou bankovku
kousek prádelní šňůry
obvazu
ostnatého drátu
vstupenku
stránku knihy
střep zrcátka
klíček s natočeným plechem od konzervy
žvýkáci gumu
chomáček vlasů
vymačkanou tubu
výplatní pásku
dudlík
součástku auta
kousek gramofonové desky
magnetofonové pásky
fotografii s milostným věnováním
a dál co určíš až bude láhev plná
Pak ji zazátkuj
a zahrab na smetišti

MÜNCHEN 13 A 23

te
jahren
1967

Capo-Roma
SCHELLING-SALON
München 13 • Barers

Galerie Seyfried
München 13 • Barers

Alte Galerie Neuhaus
München 23, Kaiserstraße

Burkhol-Kaffee

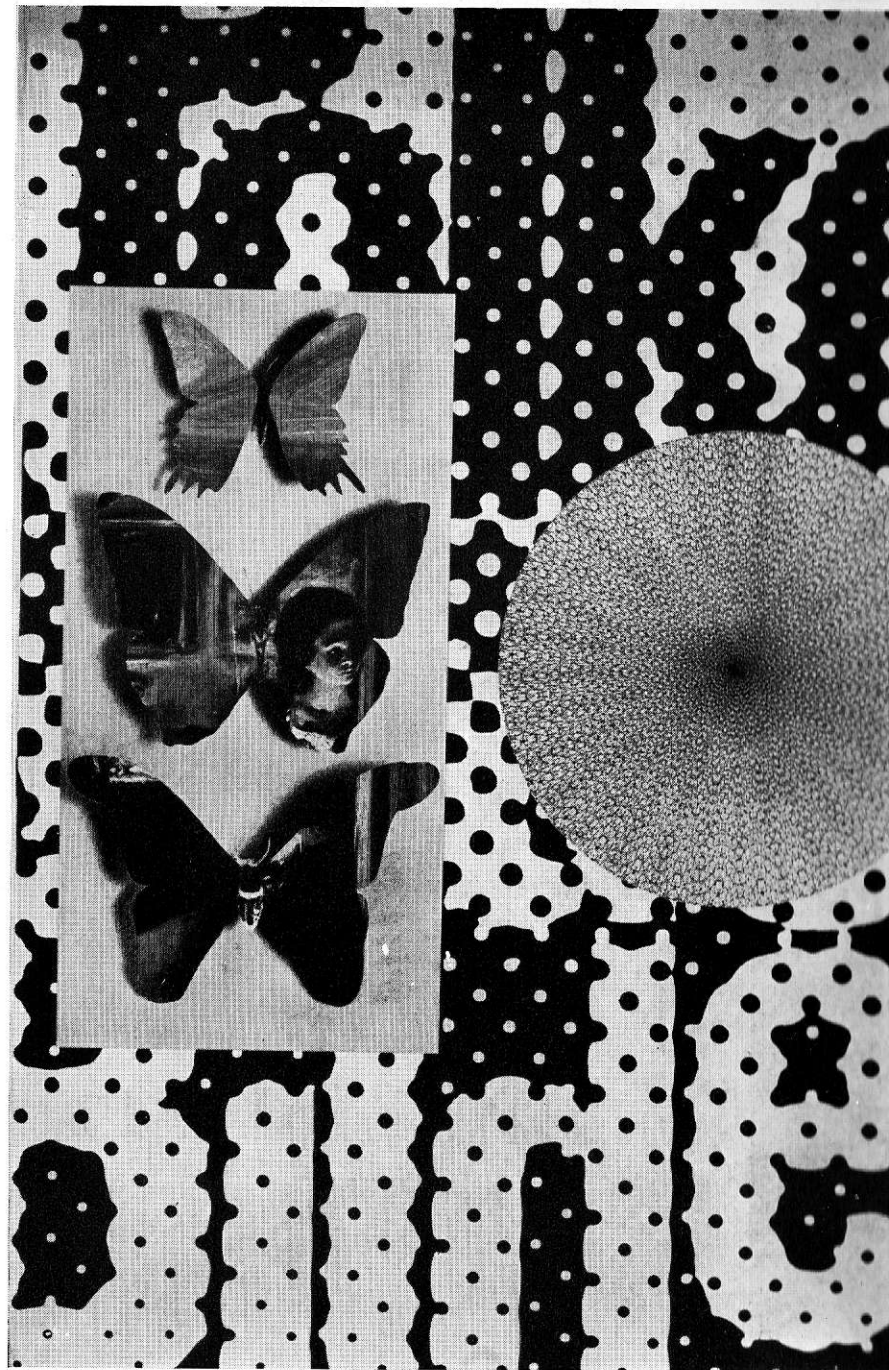
AŽAŽAŽ

Až uvidíš nějaké neštěstí
udělej oprátkovou báseň
přivaž k ní kámen
a hod' ji
nedaleko jatek do vody

Až potkáš pohněvané milence
rozbij zrcátko
kup knihu
a pohod' ji večer v parku

Až se doslechneš o nějakém zločinu
zlom tři nože
a zadupej je do země
daleko v lese nebo v polích

TÝDEN V M.

COKOLIV TĚ NAPADNE

Popiš
nejrůznějšími podpisy
reprodukcí obrazu
hromadnou fotografií
nebo bankovku
jako by to byla prezenční
nebo svědecká listina

Počmárej
nejrůznějšími podpisy
cokoliv tě napadne

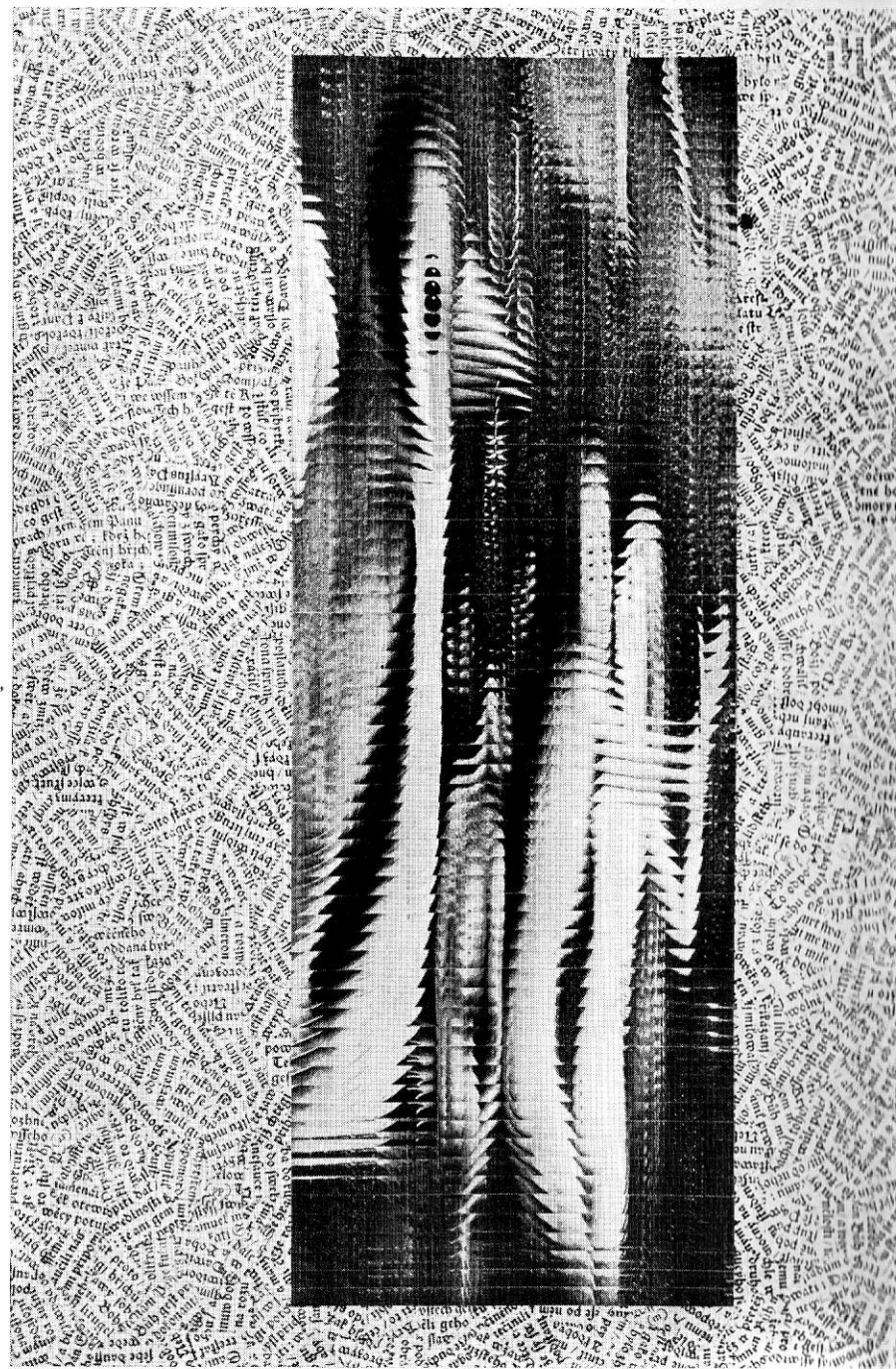
BEZ NÁZVU

SVATEBNÍ OZNÁMENÍ

Vyhledej v paměti
v dějinách
nebo v literatuře
dvojici milenců
kteří zemřeli
aniž uskutečnili svůj sňatek
Dej jejich jménem
natisknout svatební oznámení
a rozdej je chodcům na ulici
v den a hodinu
které určuje čas
jejich sňatku na oznámení

JEN TEN VELKÝ PTAČ

UTKÁNÍ

Zaznamenej kresbu
cesty míče
při fotbalovém nebo jiném utkání
Připiš jména soupeřů
výsledek zápasu
datum
a hlavní titulky novinových zpráv

LIBEREC

POZDRAV

Vyjdí na ulici
s dlouhým papírovým ocasem
vzadu na kabátě
vryj do stromu monogram
jmen dvou zvířat
zavolej přes plot
pozdrav trávě
z mostu pozdrav rybám
ze sklepa pozdrav střechám
z vikýře pozdrav dlažbě
atd jak se ti zlíbí

CO TÝDEN DAL

PODACI LISTEK
618564
235220
60
1956
72

SAVĚK
WAP

LISTEK
OLAR
2114 19
47
BLOOMINGDAWN ROAD
BLOOMINGDAWN INDIANA USA
DTP

SV
KAT
PRÁHA
178 PAI
TRA-
NA HO
71
MISLOV
PRANA
300252
VSTUPENKA
Kčs - 50
100-

RESTAURACE A POKLADNA
SIEI KOLAR
PRANA VINOVA
HUBDOJANOVA
T. ANOJA
MELHO
SAMONKEHO
72249
60

DENNI VYPIS Z OCTU
Oznamujeme Vám, že jsme dnes začali sít na Vašem ú
žádáme předtím, abyste nám případně namítli ošetřeni

Skup. úhrada celkem	Datum	Číslo účtu řad 7	Číslo účetního	Mz. část	Obnos	Dal	Nový účetní
10.913.294	29. 06. 67	DP PRANA 15728		1200.00			9.113.2
		GK					
		589603					
		Mimo řadu Uchovávat pro spisovatel.					
		Titl. S i a v i k O t a k a r sk. malíř Přístavní 28 P R A H A 7					

Pro detail výtisk sledte vzhledově! Konec řady upi sibi označeno.
1402 - 27 22 1364

70. ČESKÁ
STATNÍ LOTERIE

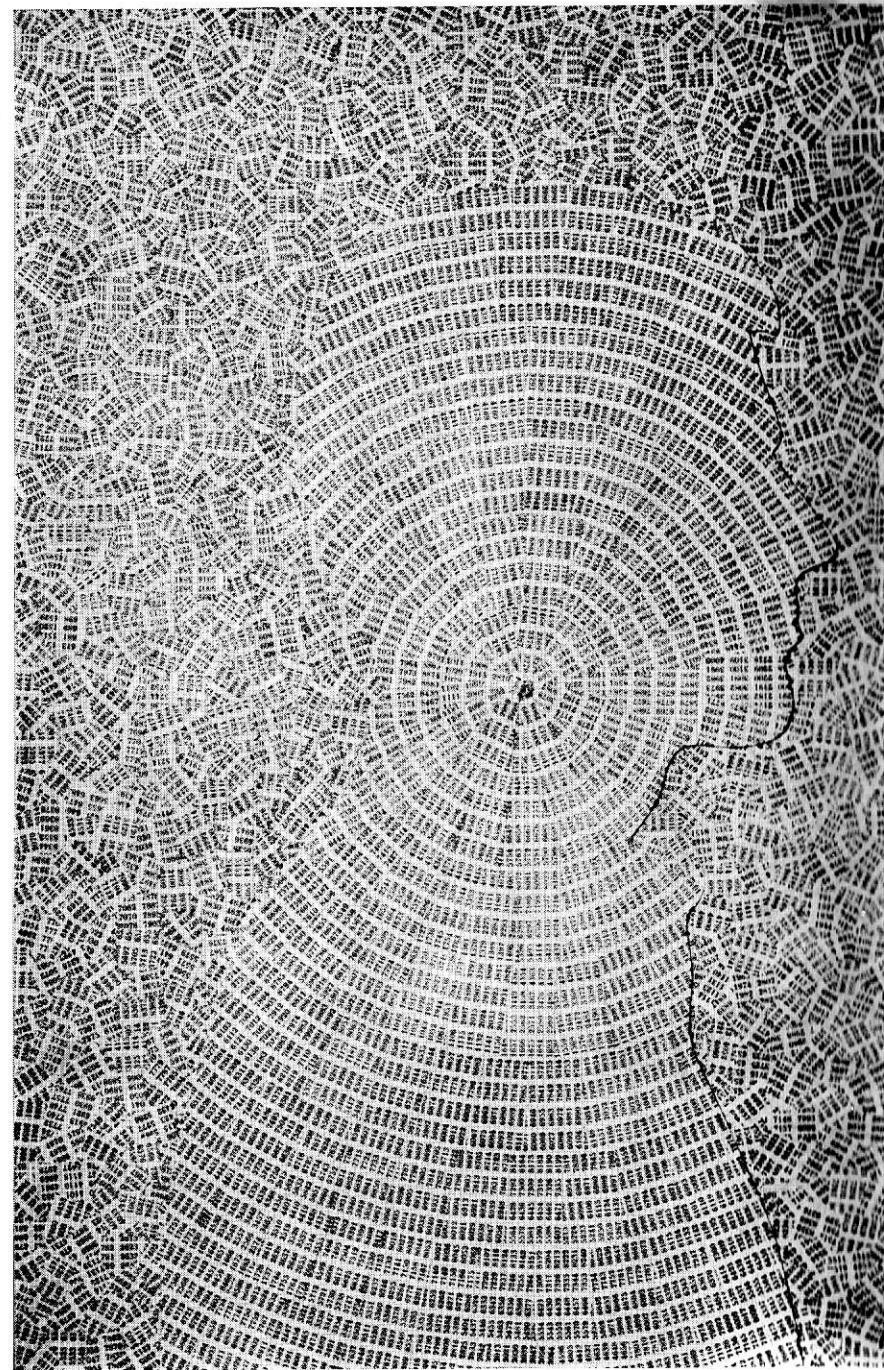
SPORTEL
Praha 2, Jugo
173666
Go
611351

V NOCI

Přilož skráň na kolejnici
a dlouho naslouchej
Na druhou kolej
polož nasliněnou minci
a bez ohlédnutí odejdi

V noci
až vše utichne
s roubíkem v ústech
napiš na sebe hanopis
bez zamlčení čehokoliv
a ráno jej pošli milence
matce
ženě
nebo nejlepšímu příteli

L. NEBESKÝ

SONET

Vezmi román
který neznáš
odřízni hřbet
odstraň paginaci
a co nejvíc přeházej stránky
V tomto nepořádku
knihu přečti
a napiš na čtrnáct řádek
její obsah

PAMÁTCE LAJOSE KASSÁKA

KASSÁK LAJOS

meghalt.

36 ÉVES KORÁIG MARGOLIT AZ HÁZASÁGÉRT, ERŐNCSEI TITKASÁGÁÉRT, JELEMEI

HARTELHATÁTLANSÁGÁT MEGŐRÖZVE

KISÉRJE VÉGIG MUNDANNYUNK ÉRSEIT ÁTHÁTO HÖSGÖZS TÜRINTETE

BUDAPEST 1960. JULIUS 12.

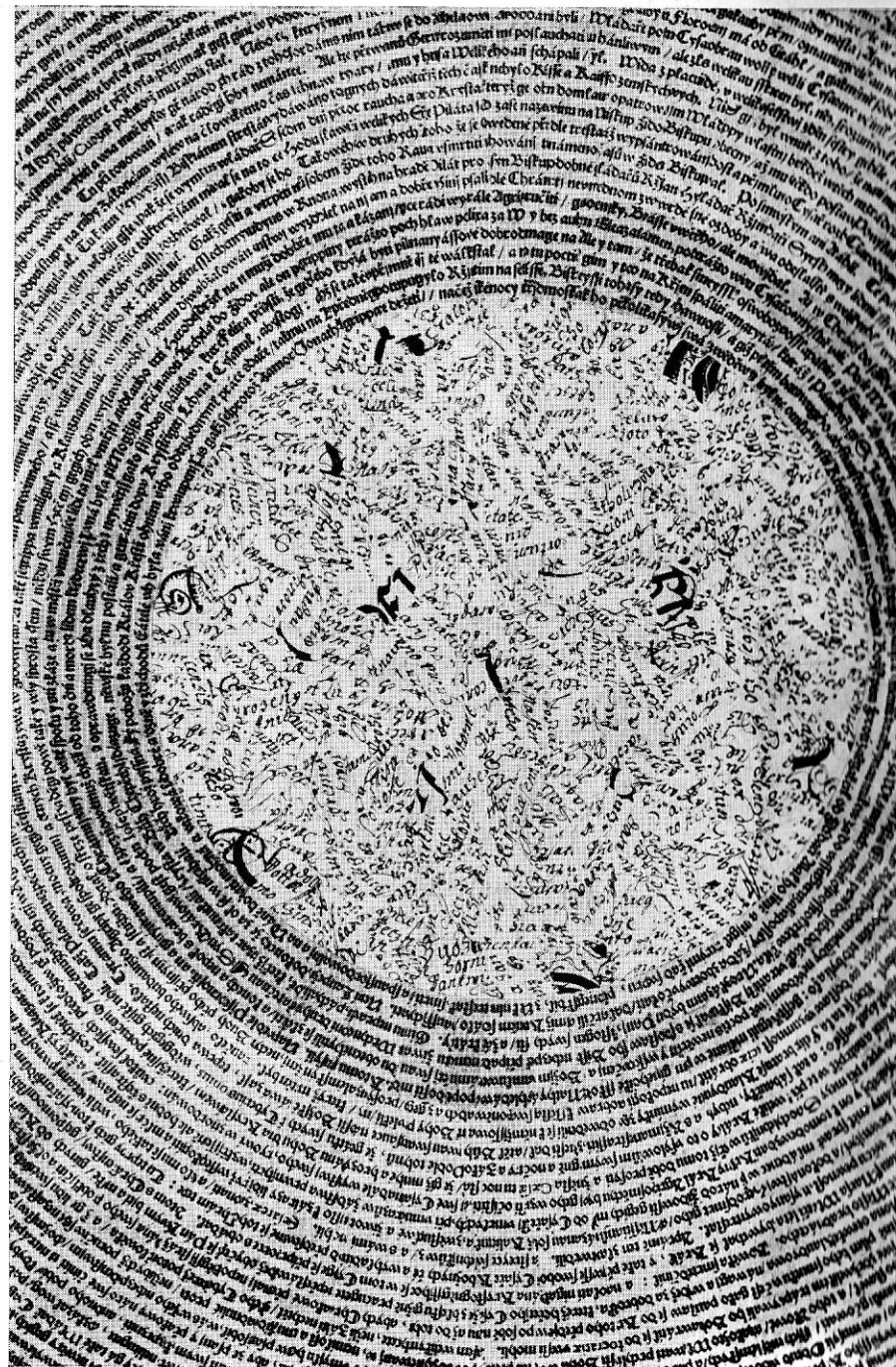
FELEKÉRE

FRYK 14

PARTE

Nech natisknout
vymyšlené zelené
fialové žluté červené
modré nebo bílé parte
a rozešli je známým
V stanovený den
se oblékni do smutku
cestou kup kytici
a polož ji
v určenou hodinu
na zanedbaný hrob
Zbytek dne prochod' po městě
a opij se

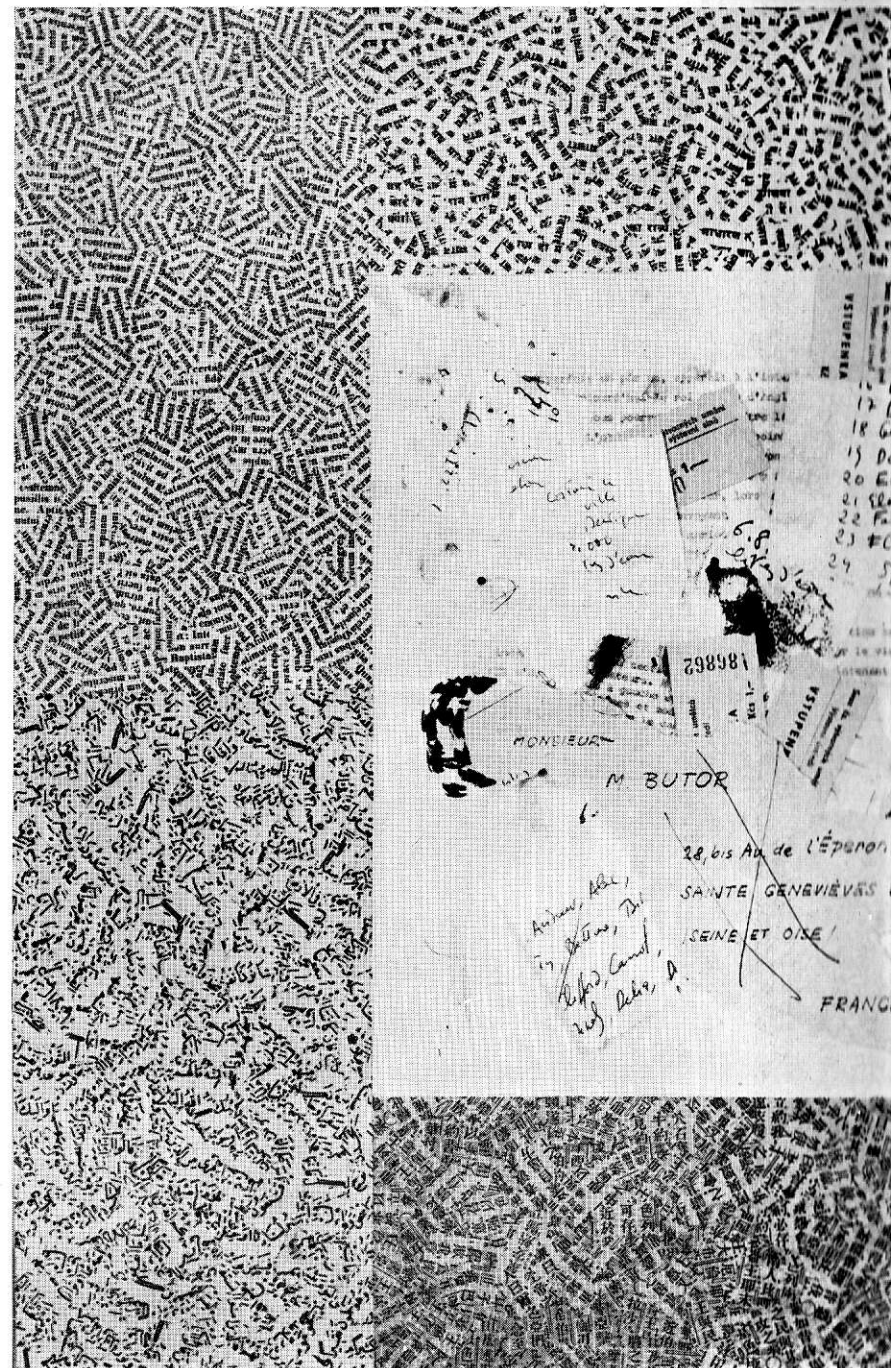
PAMÁTCE M. BOHATCE

POCTA T. S. E.

Vyškrtěj nebo podškrtej
v jakémkoliv časopise
slova
nějaké písničky
návodu modlitby proslovu
vyhlášky dopisu nebo básně

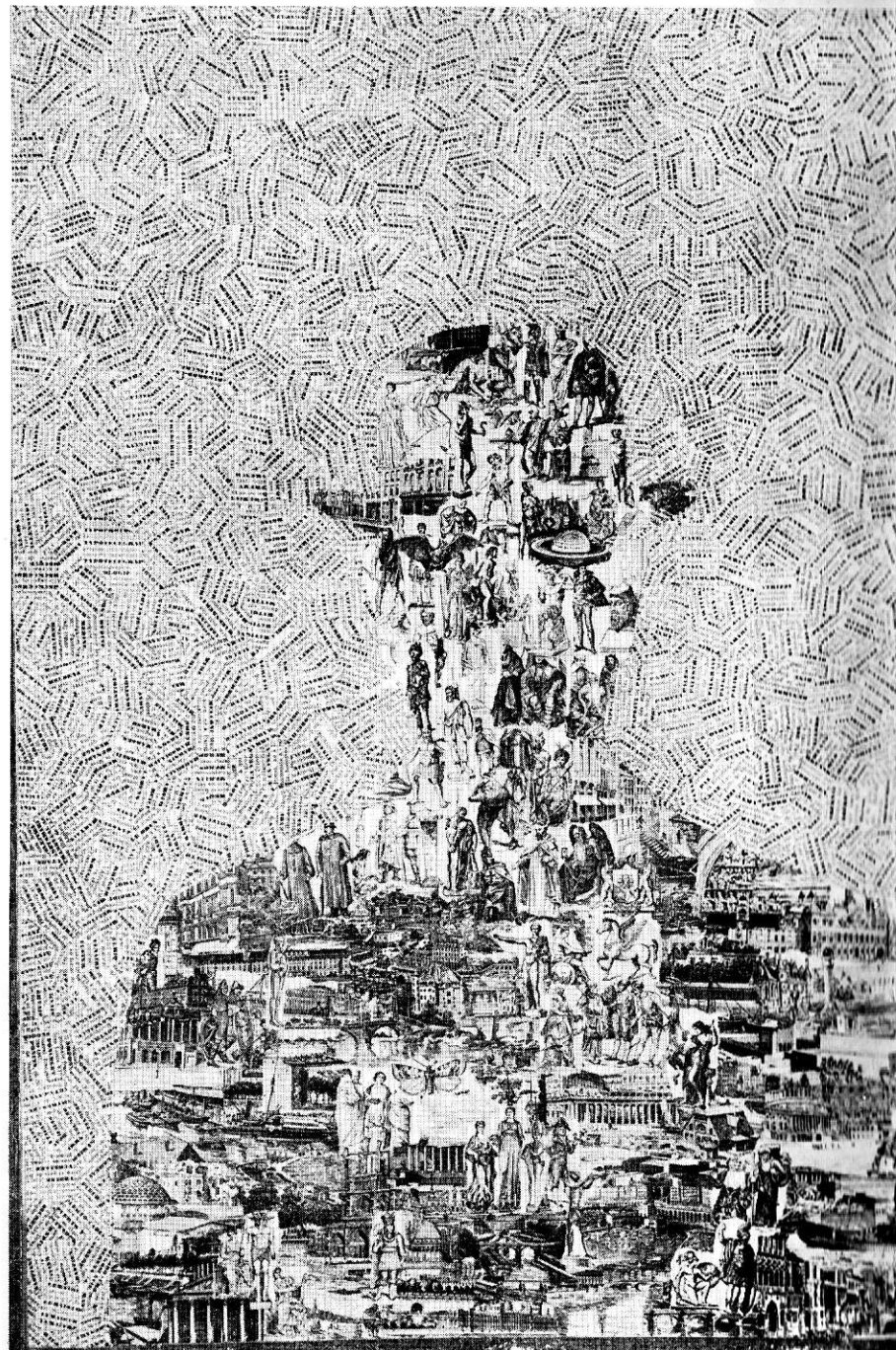
M. BUTOROVI

ČERSTVĚ NATŘENO

Vyhledej malebnou
úzce přístupnou vyhlídku
zahrad' ji provázkem
s výstražnou vějičkou
a velkým nápisem:
NEDOTÝKATI SE!
ČERSTVĚ NATŘENO

POCTA MAGRITTOVI

STRAŠÁK?

Svaz československých
výtvarných umělců
dovoluje si Vás pozvat
na výstavu japonské
avantgardní skupiny

gutai

otvřenou
od pátku 1. září 1967
v Galerii Václava Špály
Praha I. Národní třída 30

*16. A
7. 12*

Překříž dvě hole
na kříž oblékni košili
a přes košili kabát
Místo hlavy nasad' hrnec
s otvory pro oči
místo rukou zavěš vějičky
a celou figuru ozdob
cinkavými předměty
Nakonec ji připevni na stojan
a postav doma na nejlepší místo

TÝDEN K STÁNÍ

SPRÁVA PRAHA CED
SLOVAN BRATISLAVA
K stání Ks 1-3
Průmyslová představená příprava Ks 1-
Stánek Dr. V. Vacka ve Vítězných Občanech

Praha 2
7668

3

405 01
405 02

PHOTODUŽENA VÝROBA

ALPBACH
Fotopapír

02188
02105
01994

716864

02048

02188

02105

01994

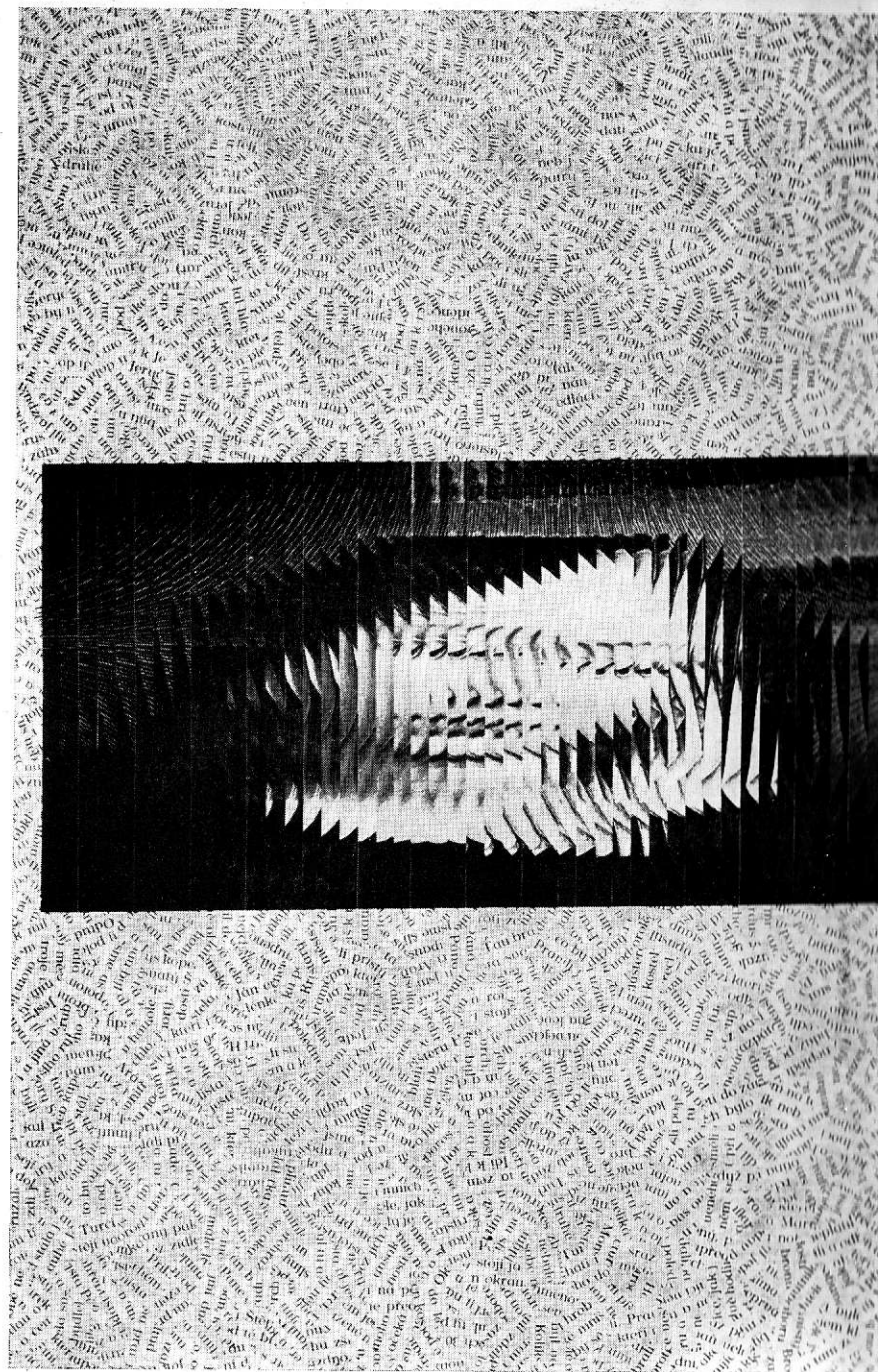
Dr. M. Dr. C. S. RADA
11

CELNÍ BÁSEŇ

Ulož do zavazadla
vše od pyžama po kartáček na zuby
jako by ses chystal na dalekou cestu
Potom všechno
rozlož do řady
jako bys očekával
přísnou celní prohlídku

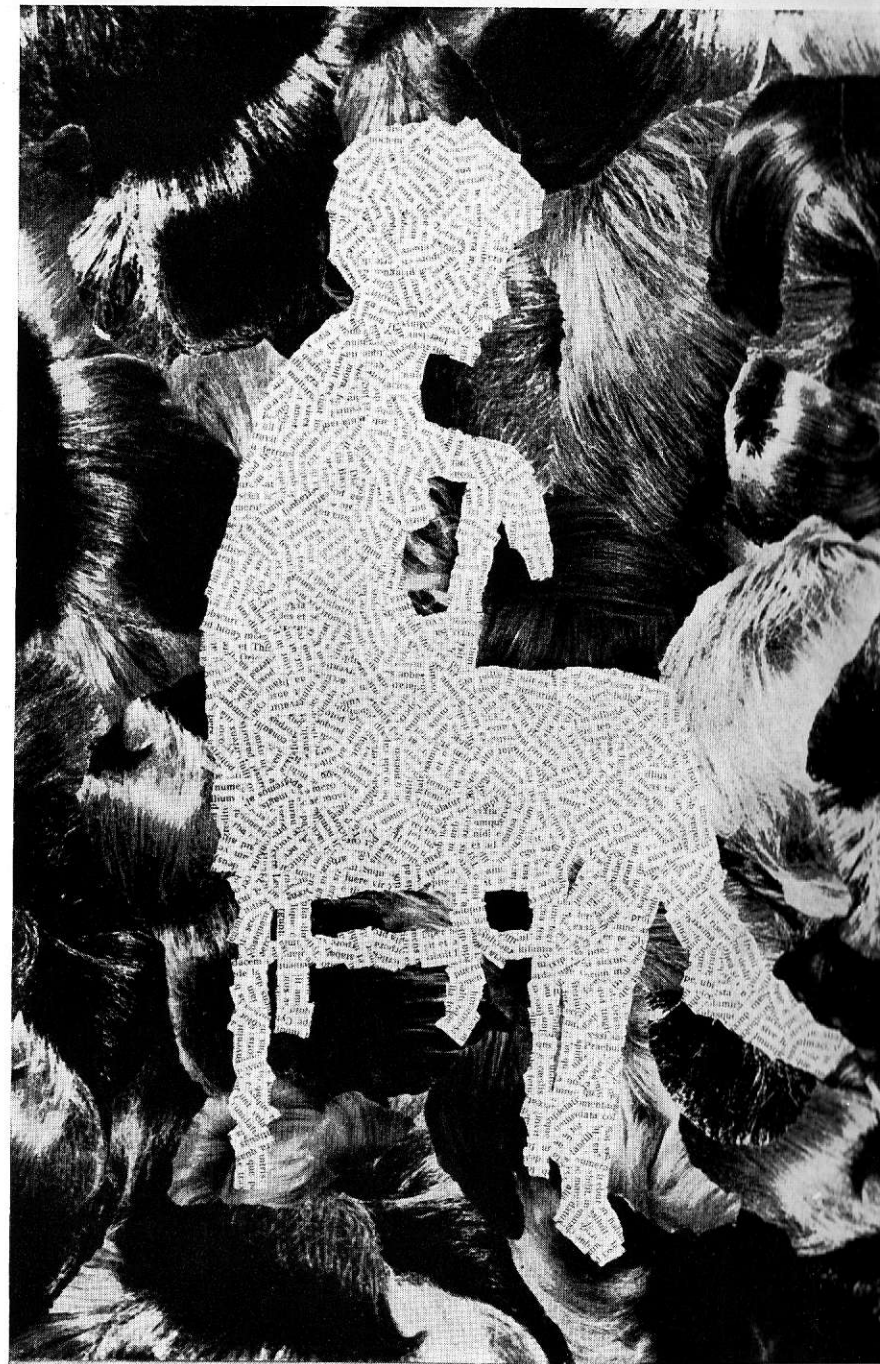
PROSBA

CO BY SIS PŘÁL

Vyznač na mapě
nebo popiš místo
kam bys postavil
nebo položil
stometrový banán
stejně velkou postel
jehlu
krabičku od cigaret
fotoaparát
klíč
žehličku
metr
konev
žárovku
atd
co by sis přál

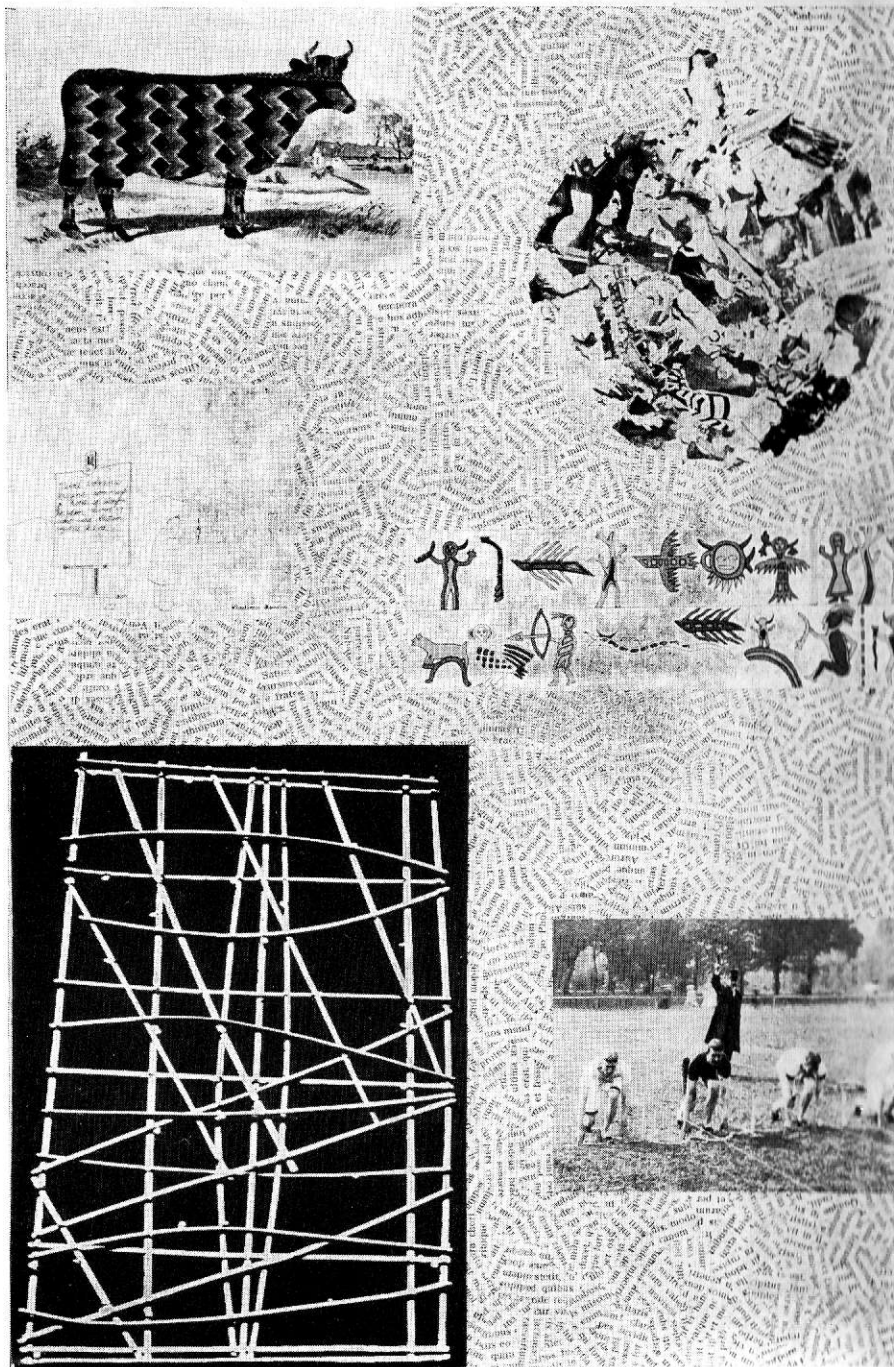
TŘEŠTĚNI

PARTITURA

Usedni
snímek bude napřed zprědu
pak z pravé a z levé strany
Nyní otisky prstů
váha
výška
objem hrudi pasu krku
délka paží nohou pohlaví
Vše zanes na notový papír
jako nějakou partituru
a pokračuj:
Jméno
bydliště
stav
narození
atd všechny obvyklé údaje
pro výslech
Nakonec převaž ručníkem oči
a jdi se napít z kohoutku vodovodu

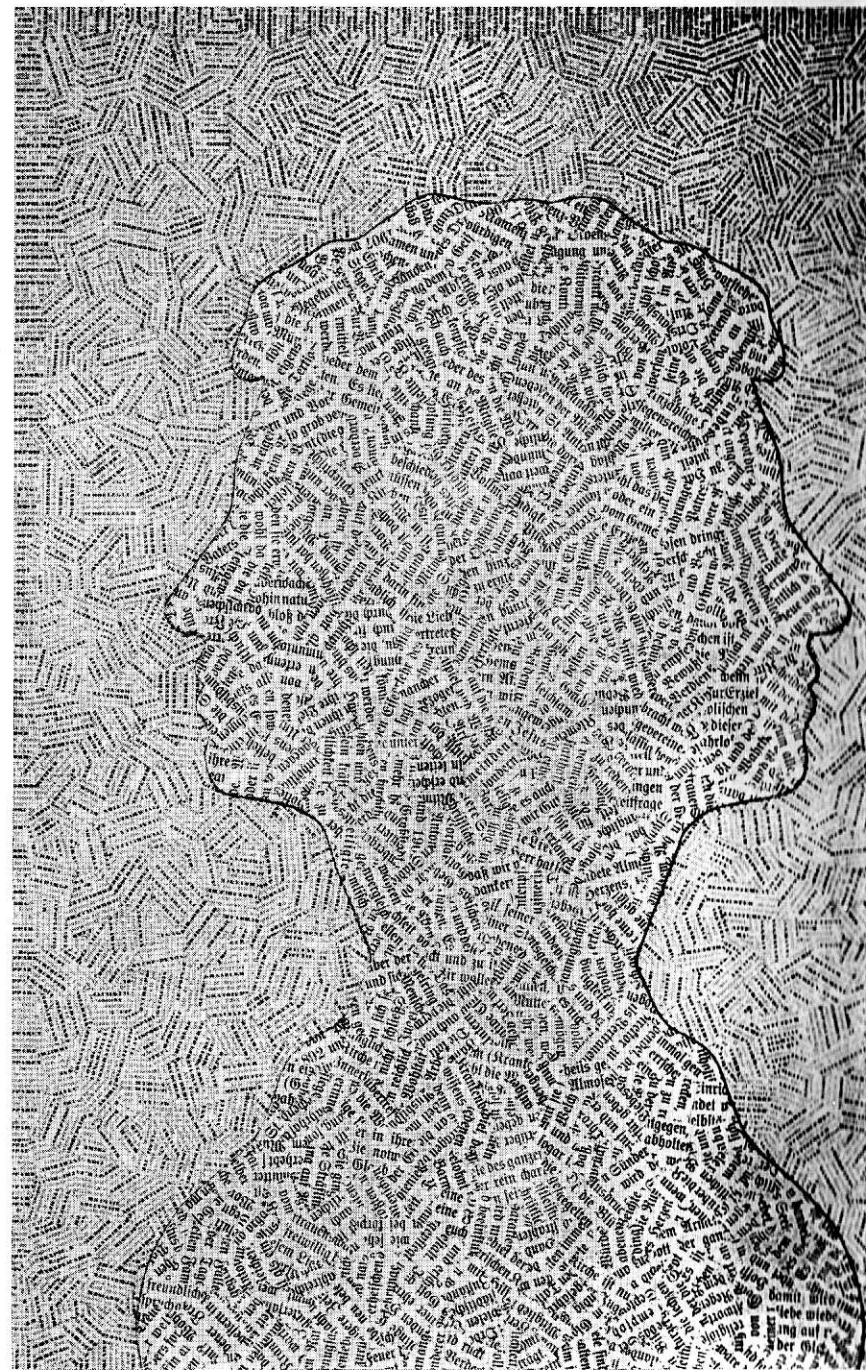
PARIDŮV SOUD

JARNÍ

Vyhledej místo
kde děti hrajou kuličky
polož do každého důlku
pištalku
nebo nožik
peníz
kovovou figurku
nebo jinou hračku
a pečlivě důlky zahrab
Odejdi kus cesty pozpátku
kus poslepu
kus jednou nohou na chodníku
a druhou na vozovce
kus pata špička ...

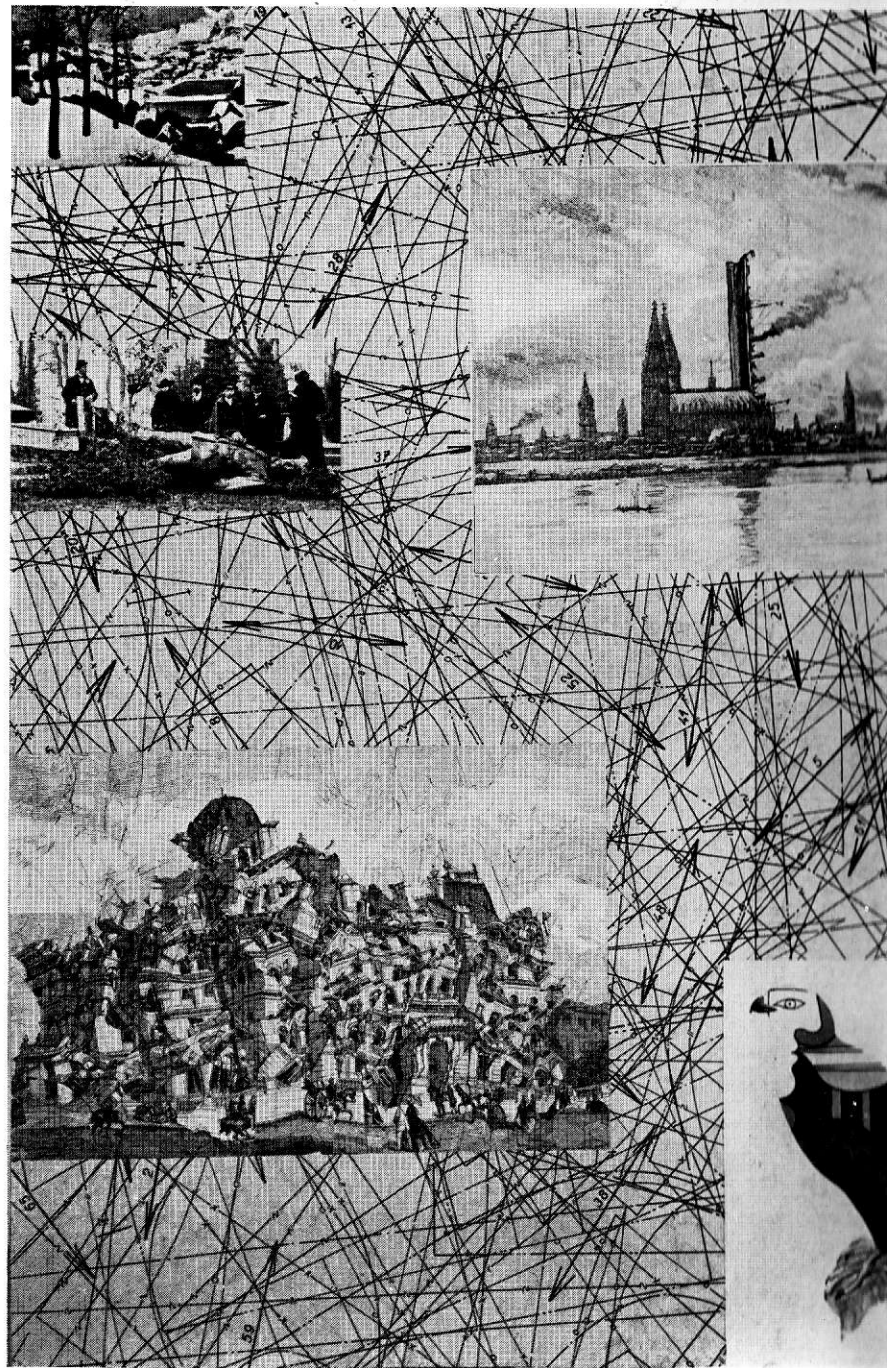
B. G.

KUP A PUSTĚ

Kup bílou myšku
nebo ještěrku
stehlíka
morče
užovku nebo veverku
a pusť ji na místě
kde přišel někdo o život
Na odchodu obejdi strom
kandelábr
mravence
auto
dům
odhozenou jízdenu
cokoliv
tolik věcí nebo bytostí
kolik lásek proběhlo tvým životem

BÁSEŇ

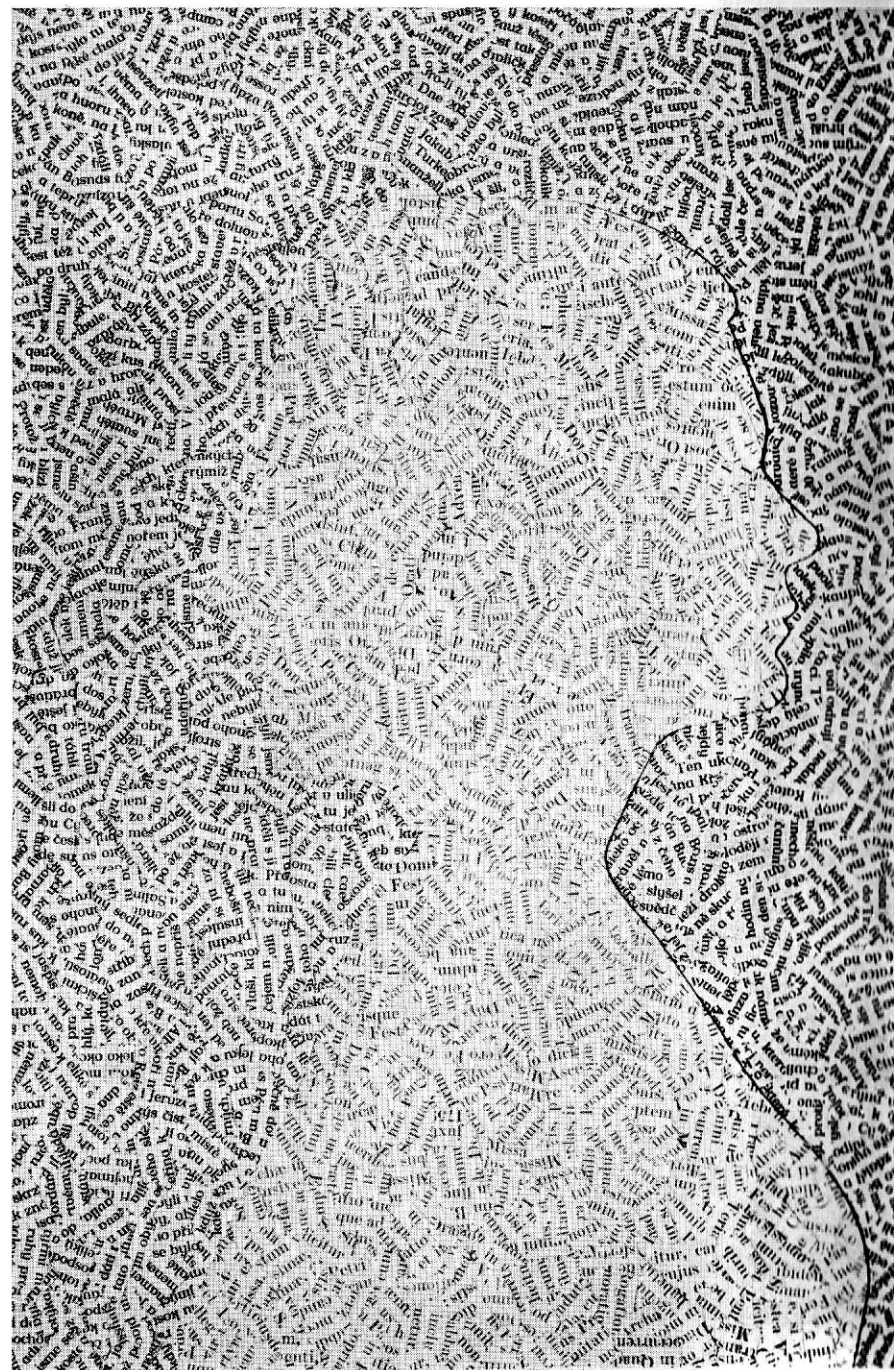

DOTYK

Vzpomeň na první milostný dotyk
a postupně
jak tě zastihovaly
napodob všechny úkony lásky

Napiš žárlivý dopis
a spal jej
Roztrhej vlastní fotografii
a hod' do kanálu darovaný předmět

KAŽDÝ JINAM

POCHOD

Postav se do rohu místnosti
 zavři oči
 počítej do sta
 otevři oči
 a vykroč levou nohou
 do protějšího rohu tak
 aby ti tato cesta
 aniž usedneš
 ulehneš nebo porušíš směr
 trvala nejméně hodinu
 Alespoň v heslech
 zaznamenej vše
 co tě za celou dobu napadne
 nebo vyvstane z paměti

PERNÝ DEN

14

SVAZ ČS. SPISOVATELŮ
 PRAHA 2, JIHOV. 17
 VYDAVATELSTVÍ
 4492
 SVAZ ČS. SPISOVATELŮ
 PRAHA 2, JIHOV. 17

Vážení členové,

domnívám se, že bychom mohli být v budoucnu v blízkosti našeho ústavu. Chceme-li však být v blízkosti našeho ústavu, musíme být v blízkosti našeho ústavu.

ADVOKÁTNÍ PORADNA
 PRAHA 2, JIHOV. 17
 JIHOV. 17

V PRAZE dne 27. 10. 1957
 JIHOV. 17
 JIHOV. 17

1957 (14) 10/27 1957

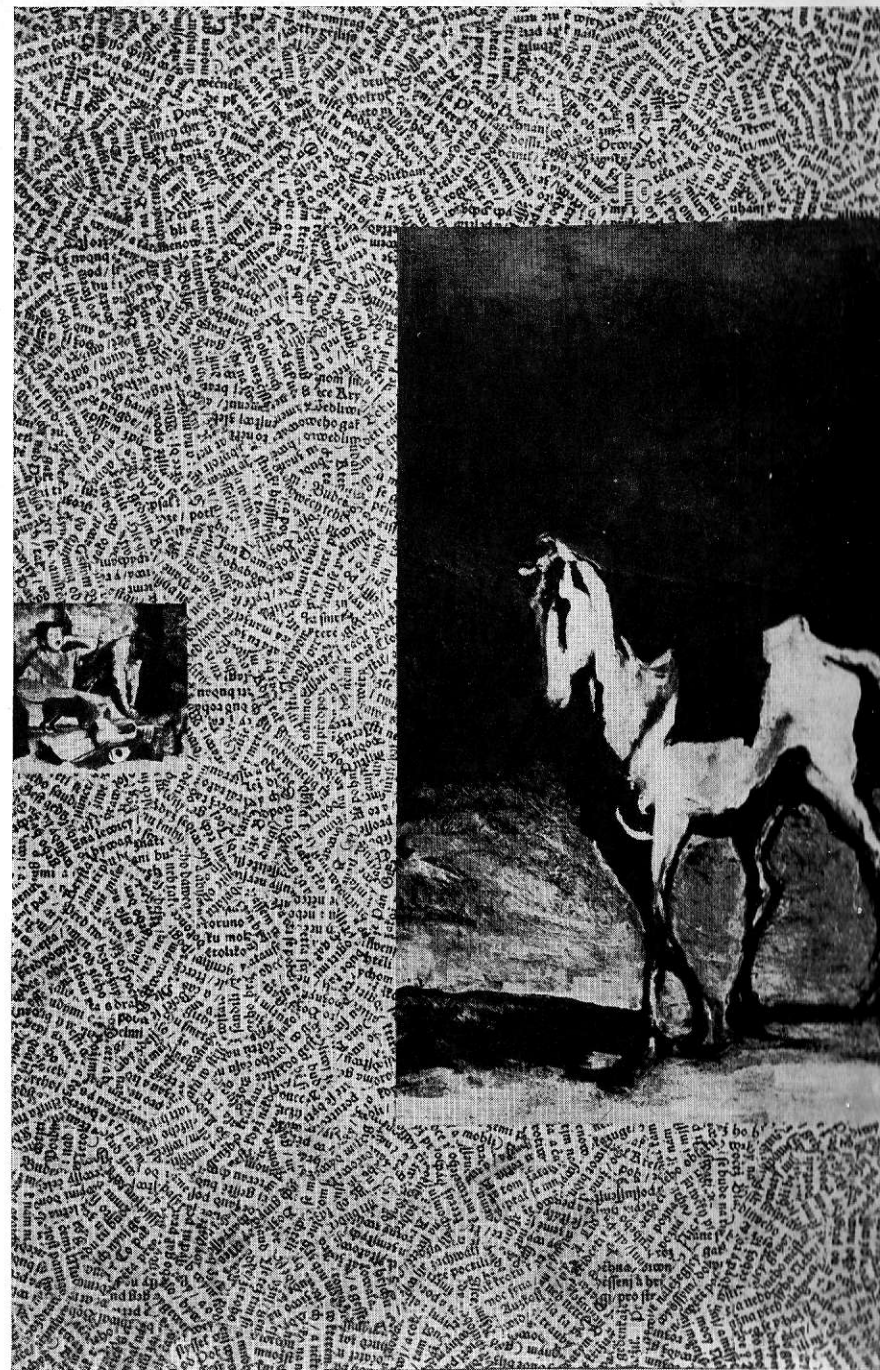
JIŽ NIKDY

Nastup do tramvaje
nebo autobusu
a přesně si uvědom
chvění pod nohama
zvuky uvnitř i venku
život kolem
přítomnost druhých
vzpomeň kolikrát jsi tak jel
kam odkud s kým
hádej na co kdo myslí
čím je co prožil
co čte jaký měl sen
někde v paměti
udržuj dostatečný prostor

pro to

co bys chtěl aby tě potkalo
co tě znepokojuje
na co zapomináš
a přitom stále naslouchej
volání myšlenky
co bys dělal
kdybys věděl
že se již nikdy nevrátíš domů

ZMIZENÍ

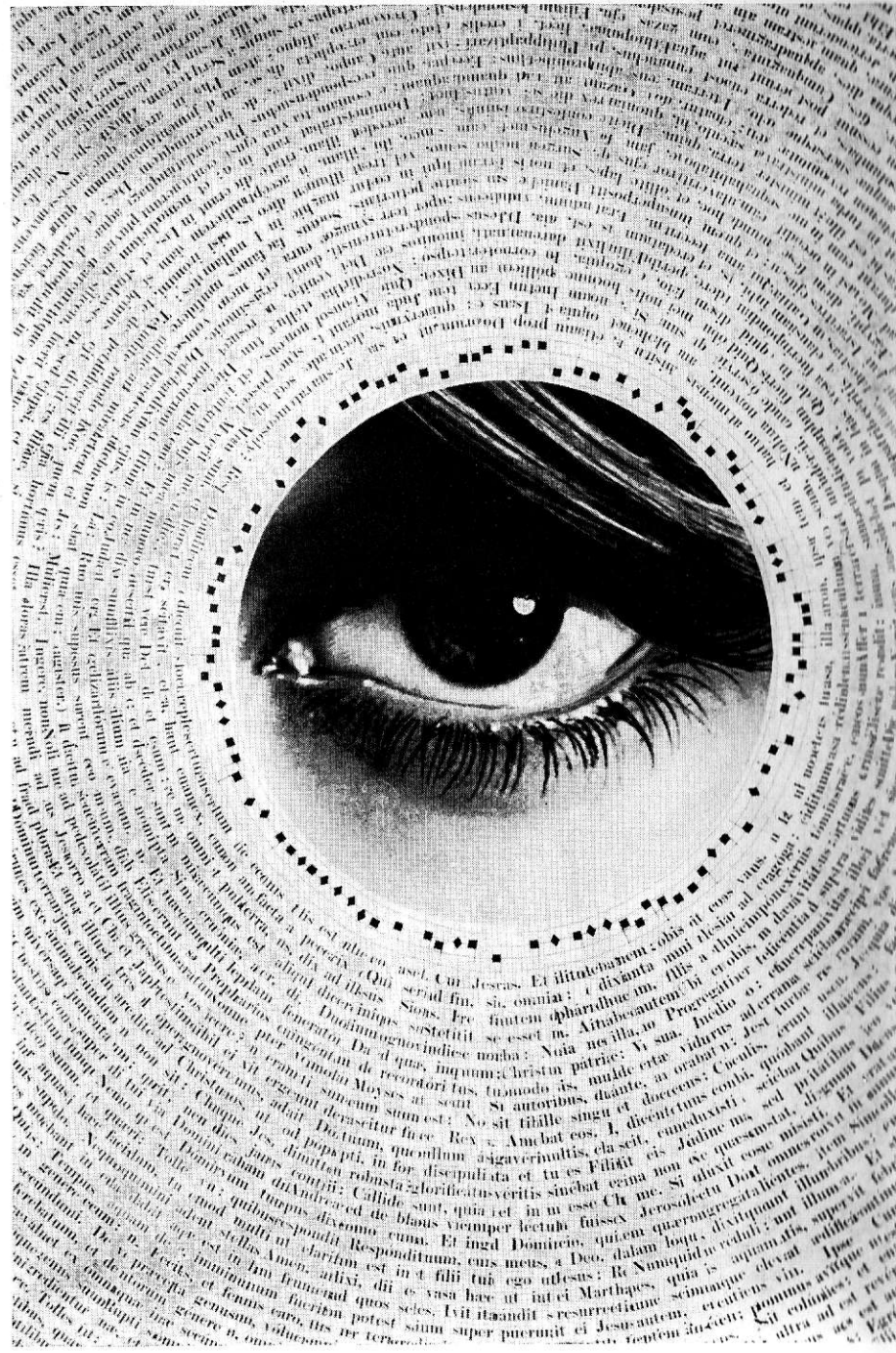
VYVĚS VYZNAČ PODEJ

Vyvěs za okno cedulku:
NEKOUPÍM SBIRKU ZNÁMEK
NEVYMĚNÍM BYT
NEVYUČUJI HŘE NA KLAVÍR
NEZABĚHL SE PES

Vyznač na dveře:
PŘIJDU ZA STO LET
ZAMĚSTNANÝM VSTUP ZAKÁZÁN
VYRUŠUJTE
ZNEČIŠŤOVÁNÍ SE NETRESTÁ
PLIVEJTE NA ZEM
VSTUPE JEN BEZ VYZVÁNÍ

Podej inzerát:
PRODÁM KOČÁREK PRO OSMERCÁTA
HLEDÁM NEINTELEKTUÁLNÍHO MUŽE
KUŘÁKA PIJANA KARBANÍKA
ŠKAREDÉHO ZVRHLÉHO TRESTANÉHO
VYLIDNÍM NEW YORK NA POČKÁNÍ
VYMĚNÍM KRABÍČKU ZÁPALEK ZA PYRAMIDU
NAUČÍM ZDARMA CHODIT PO STROPĚ

POCTA O. B.

BÁSEŇ TICHÁ

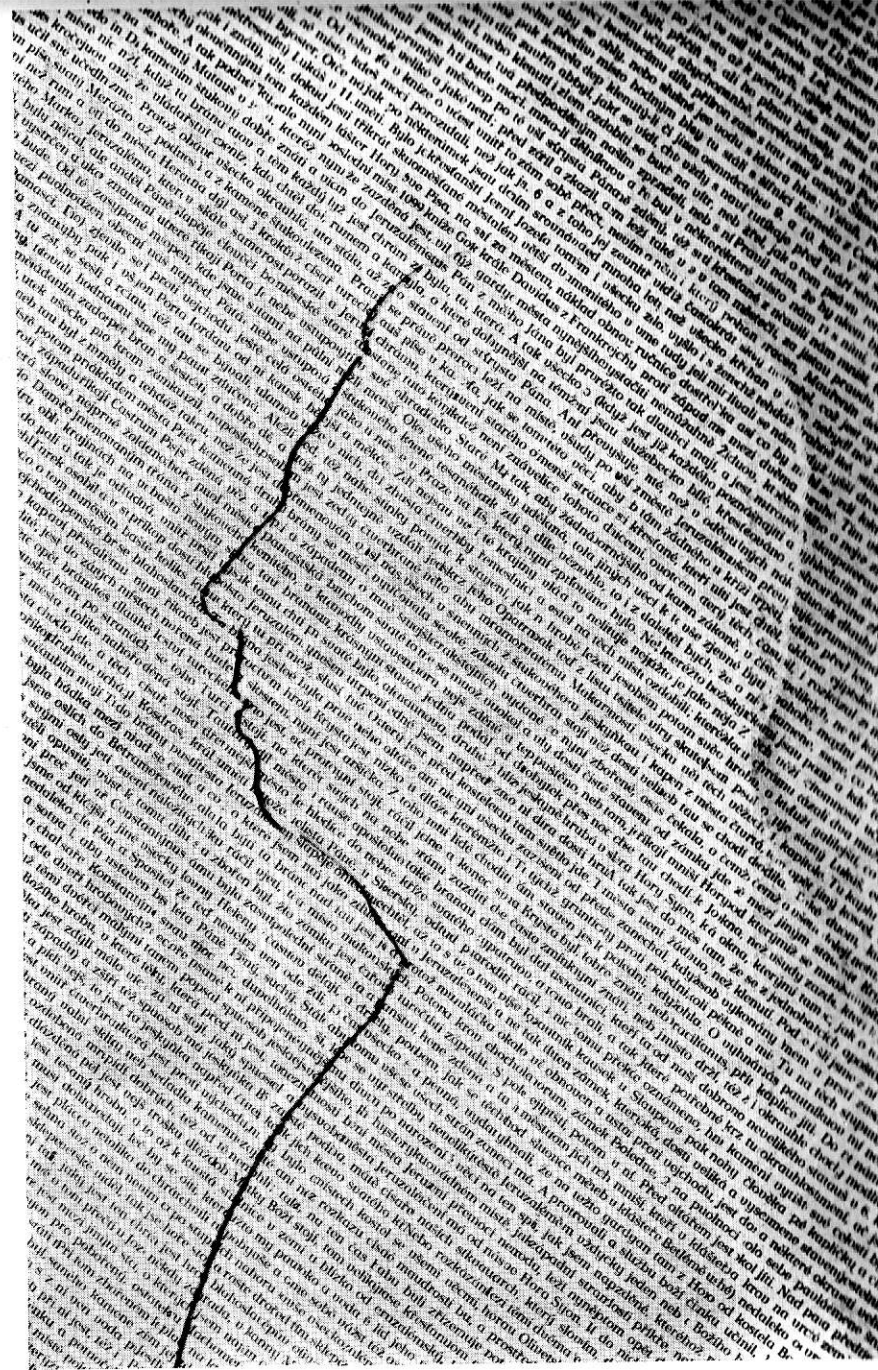
E. JULIŠOVI

Sesbírej
hromádku oblásků
a sestav z nich
kdekoliv

i s nadpisem
oblásek za obláskem
jako slovo za slovem
řádku za řádkou

jako verš za veršem
pohlednou báseň

FRONTISPICE PRO E. J.

VZPOMÍNKA

Postav se zády ke dveřím
obejdi místnost
přitom pravou rukou diriguj pochod
a levou se všelijak drb
dokud nevyjdeš z domu
Před vchodem chvíli postůj
s hlavou vzhůru
jako by ti tekla krev z nosu
pak vykroč po lemu chodníku do města
a zamrkej na každého
kdo na tě pohlédne

Před každým potravinářstvím smekni
před výčepem změň krok
před konfekcí ohrň nos
před obuvnictvím zakulhej
před hračkářstvím poskoč
před telefonní budkou zacpi uši
a tak podobně dál do omrzení

LISTOPAD

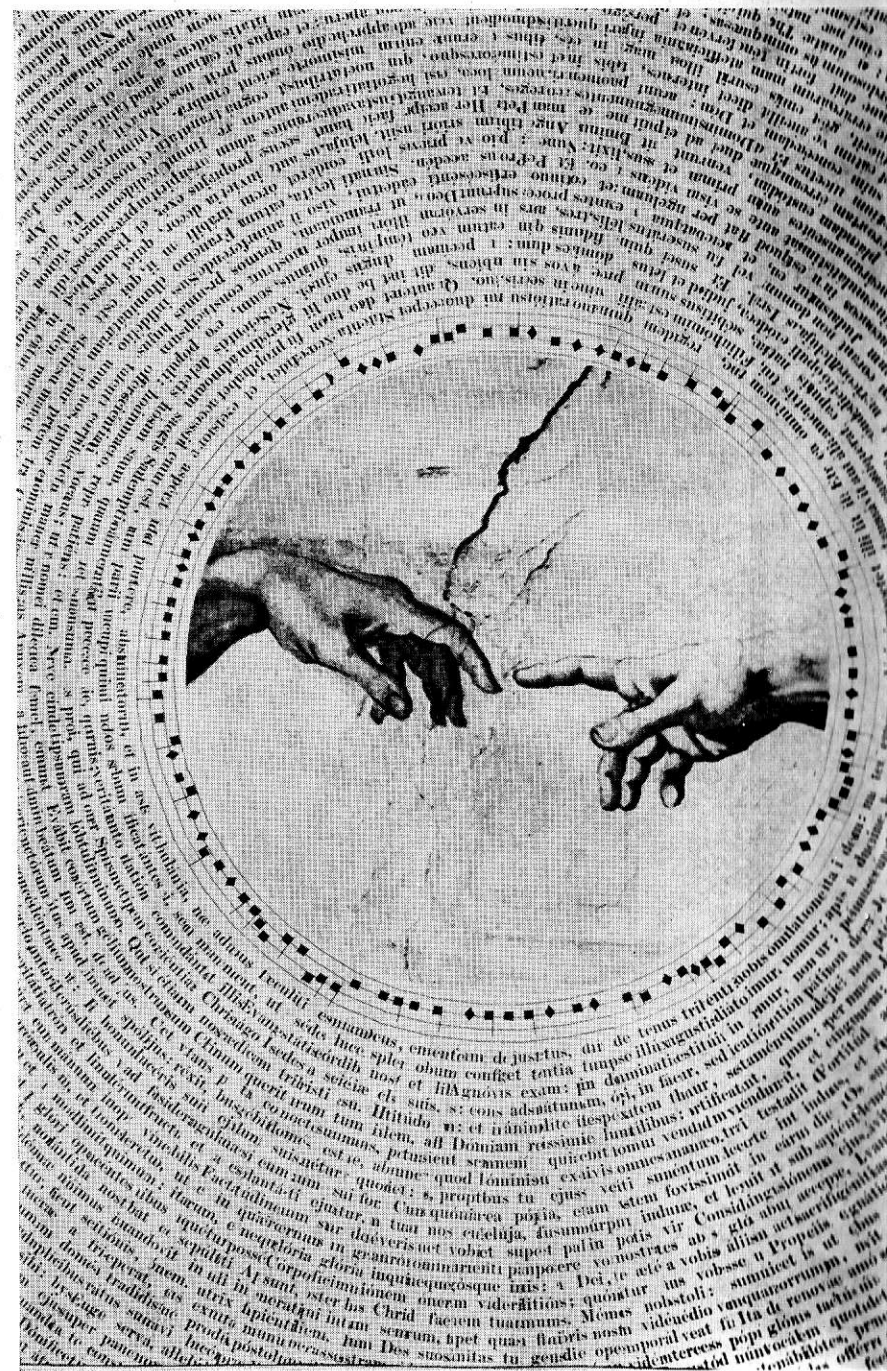
TŘIKRÁT NIC

1.
Zkus pohádku
o městě potaženém smutečným sukem
a pokrj svůj byt
černou
nebo jinou látkou kterou zvolíš

2.
Nakresli křídou na podlaze
situaci pouličního neštěstí
jak je zaznamenává
dopravní policie
i s kaluží krve zasypanou pískem

3.
Představ si postavy
a vymysli jména patronů
šicích strojů
traktorů
televizorů
kuchyňských robotů
píchaček
počítaček
těžních věží
peci
ponků ...

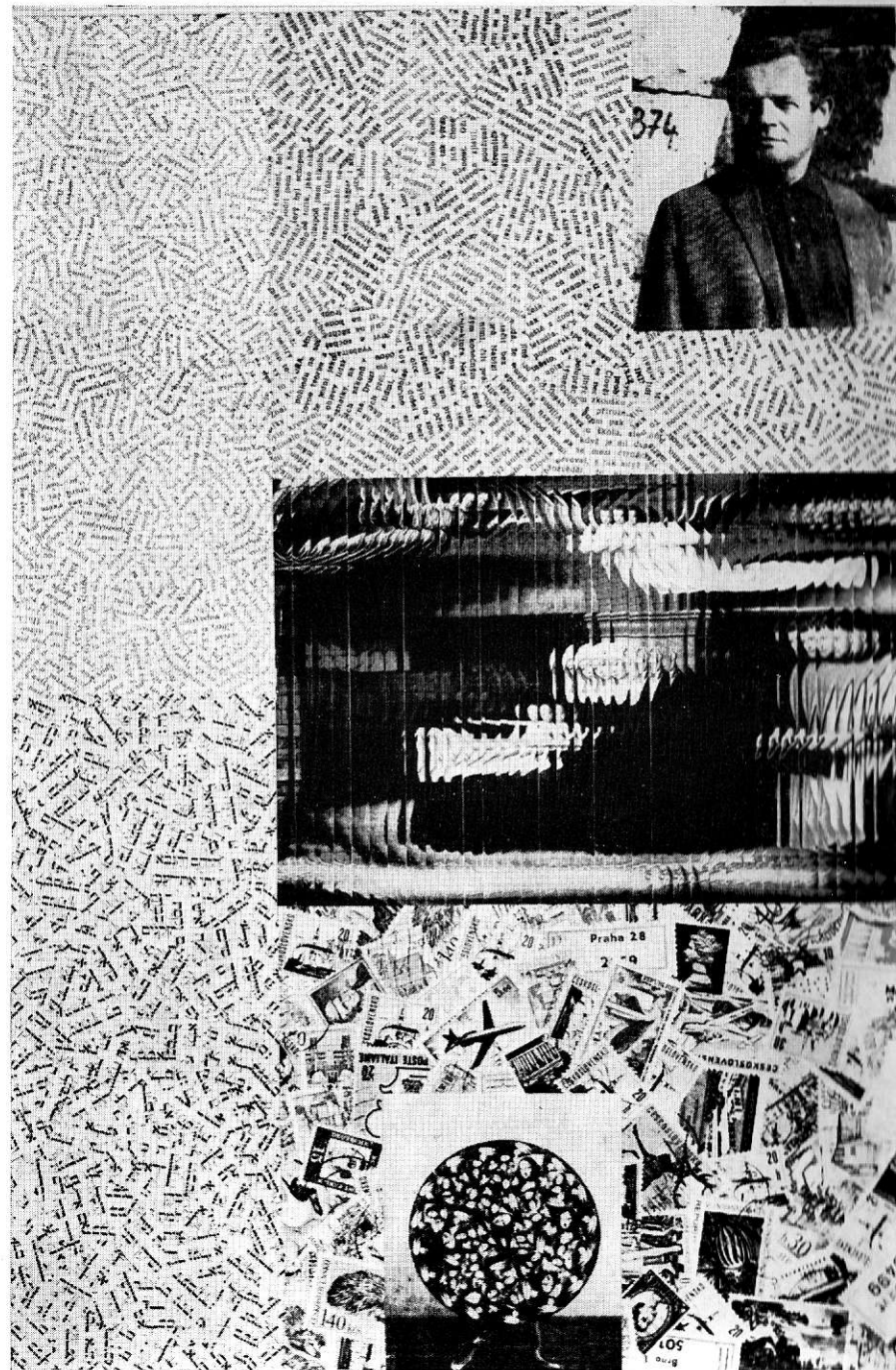
POCTA TRANSPLANTACI SRDCE

NA SHLEDANOU

Spolkni něco hořkého
natři si bílé ruce
a sepiš bez škrtní
tolik přání
kolik je ti let
potom vezmi kus černé látky
otevři okno
a zamávej
jako by ses s někým drahým loučil

VÁNOČNÍ POZDRAV K. MALICHOVI

KONEC VŠE NAPRAVÍ

Napiš
alespoň jedním slovem
co si o mě myslíš:

Děkuji J. K.

MALÉ FINÁLE – NĚCO NEHRAJE

NÁVOD K UPOTŘEBENÍ NÁVODU K UPOTŘEBENÍ OD JIŘÍHO KOLÁŘE

Vydávání díla Jiřího Koláře je činnost podobající se v mnohém archeologii. Znamená vždycky uvádět věci vzniklé ve zcela jiném kulturním a politickém klimatu do kontextu současného; znamená objevovat vždy část kulturních dějin této části Evropy a mnohdy s údivem zjišťovat, že jsou kontrastní i s kulturně-dějinnou přítomností. Znamená brát v potaz definici (představu) poezie, na kterou jsme si zvykli, a vždycky ji korigovat. Znamená uvědomit si, že se často setkáváme s původním pramenem, jenž se tedy jenom zdánlivě podobá derivacím, o nichž už se napsalo mnoho stran – znamená to převrátit vztah příčiny a účinku.

Básník, který české poezii odevzdal vymezující díla, jako jsou *Limb* a jiné básně a *Dny v roce*, se musil – jako jiní – v padesátých letech odmlčet. Promlouvat mohl jen překlady, a pádnost té promluvy budou napořád dosvědčovat mj. přebásnění *Carla Sandburga* a *Edgara Lee Masterse*. V té době promýšeli poetické problémy s nejjazší důsledností a v intenci, jež byla přítomna už v jeho předchozím díle (kde víc než umění a krása ho zajímala pravda lidského osudu, a kde víc než setrvání na ustálených poetických postupech ho zajímalo jejich porušování a rozrušování, jež na druhé straně vedlo k nové formální kázní). Tehdy básník prohlásil, že poslední moderní básní je *Eliotova Pustá země* (dosvědčující nejen rozklad tradičních lyrických schémat, ale i rozklad lidských významů); po ní už nelze poezii tradičně dělat. Až potom je to gesto negativistické. Kolář mu však ve své další práci dává pozitivní obsah. Poezie se dá dělat z čehokoli, dokazuje Kolář, a dosvědčují to jeho stepecké básně, cvokogramy, hloubkové básně, roláže, chiasmáže a básně-objekty. Se slovy zachází jako s materiálem, jako s věcmi; a věci, nejrůznější věci, jichž se denně dotýká každý z nás, vstupují samy ve své fyzické existenci do jeho „optických básní“. O několik let později dospěl k obdobnému poznání teoretik francouzského nového realismu *Pierre Restany*, když vyzval k zrušení distance mezi uměním a skutečností a k zavedení „sociologické reality: moderní společnosti“ do umění. V básnickové díle tehdy došlo k podivuhodné proměně. Vzdal se slov, alespoň v jejich významech (skutečnost už dávno svědčila o naprosté libovolnosti v přiřazování významu slovům), a tím se vzdal gramatické syntaxe. Čím dále, tím více se uchýloval k předmětům (stopám po člověku) a také slova chápal jako předměty, a tím došel k syntaxi výtvarné. Vzdal se šálby slov, ale nevzdal se poezie; jenom ji viděl jinde: „A k a s a m b l á ž í m mě přivedla návštěva Osvětimského

muzea. Byl to pro mne jeden z největších otřesů, jaké jsem zažil: zasklené obrovité místnosti plné vlasů, bot, kufrů, oděvů, protěz, nádobi, brýlí, dětských hraček atd. Všechno poznamenané strašlivým osudem, poznamenané něčím, na co umění nestačilo, a snad nikdy nebude stačit." A tak se stal nevydavatelným podruhé: objevovatelům „všedního dne“ (daného dávno jeho Dny v roce), křisitelům apollinairovského akademismu i objevitelům věcné a střídme lyriky moderní společnosti (dané zmíněnými Kolářovými překlady) nebylo jeho dílo poetické, zdálo se jim spíše hříčkou, snad zajímavou, ale rozhodně se octnuvši mimo oblast poezie. To však už bylo v době, kdy se význam Kolářova směřování osvědčil i v souvislostech mezinárodních jako původní přínos, a kdy i doma byl vliv jeho názorů nesporný. V roce 1964 vychází výbor z jeho starších prací (po rok 1947), roku 1966 a 1968 další svazky několika sbírek z padesátých let (Višovický Ezop a Nový Epiktet) a snad už letos vyjdou jeho díla, která se s tradiční (nebo jak říká J. Hiršal „přirozenou“) poezií rozešla radikálněji.

Přítomný výbor jeho dvaapadesáti básní-návodů a dvaapadesáti kolází je vlastně pokračováním archeologické práce; odkrývá vrstvu téměř nejrannější. Mohl by být docela dobře nazván Týdny v roce, aby se tak naznačila zcela zřejmá souvislost se sbírkou, o níž už byla řeč.

Básně-návody nás nesmějí oklamat svou dokonalou lyrickou podobou; kdybychom se spokojili jenom s jejich četbou, nebyli bychom právi autorovu záměru. Jsou určeny k realizaci; jejich materiálem není jazyk, nejsou jím už ani předměty (i když tu hrají – jako v kolážích – svou roli svědků člověkovu osudu); jejich materiálem je lidské jednání. Poezie se tu převtěluje v lidský čin, jímž je i poznání sebe sama; už skutečnost, zda návod provedeme či neprovedeme, o nás svědčí; jsou to básně sokratické. Kolář je datuje rokem 1965, mnohé však vznikly dříve.

Koláže se pojí k návodům jen volně; oba druhy básnického projevu spojuje právě úporná snaha vytěžit poezii z věci z hlediska tradiční poetiky nebásnických, zdánlivě zrušit rozdíl mezi uměním a skutečností, lépe řečeno básnickým gestem povýšit na rovinu umění skutečnost samu právě v jejich „svědeckých“ nebo „doličných“ aspektech. O tom výrazně svědčí například koláže „Co týden dal“, „Vždy svatba – vždy smrt“ nebo „Týden v M.“.

Bylo by v tomto doslovu zbytečně připomínat příbuznosti a vazby, které Kolářovu tvorbu poutají k oněm současným uměleckým proudům, jež si vysloužily názvy lettrismus, konkrétní poezie, evidentní poezie (což je vlastní Kolářův termín), event atd. Jeho dílo je živou součástí tohoto proudu, v mnohém jej předjalo, v mnohém z jeho atmosféry teží. Chtěl bych jenom upozornit na princip většiny těchto směřování základní (projevuje se hlavně v Kolářových návodech): princip, který se snaží zrušit distanci mezi divákem a tvůrcem právě snahou o aktivní divákovu participaci. Je to snad princip utopický a nikdy zcela splnitelný, péče však ukazuje na humanistickou dimenzi této tvorby, daleko předbíhající ostatní formy společenského vědomí i společenské skutečnosti.

Když jsem před léty psal o Kolářově tvorbě, poznamenal jsem, že chápána jako znak, musí si teprve vytvořit konvenci, aby mohla být obecněji přijímána. Jeden z tehdejších literárních arbitřů právě této pasáže použil k ironickému odsunutí takové a jí podobné tvorby někam na sotva „experimentální“ okraj současného uměleckého dění. Jako by nebyla dostatečně známa ona klasikova věta o tom, že umění produkuje nejen umělecká díla, ale i potřebu je vnímat, tedy své obecní. Musí k tomu mít ovšem příležitost.

Tato kniha se snaží takovou příležitost vytvořit.

OBSAH

1. TÝDEN: **JMÉNO** / SIAMSKÁ DVOJČATA
2. TÝDEN: **KDE JE?** / POCTA P. PICCASOVI
3. TÝDEN: **KDO TO MŮŽE BÝT?** / EINE MILLIARDE
4. TÝDEN: **NIKDO NIKDY** / GRISON WHITE CHAFFEE
5. TÝDEN: **POCTA MOUCHÁM, PAVOUKŮM, RYBÁM, MYSÍM
A PSŮM** / BEZ NÁZVU
6. TÝDEN: **LOŇSKÝ SNÍH** / POSLEDNÍ JESKYNĚ
7. TÝDEN: **POCTA KOLUMBOVI** / BEZHLAVÝ ŽÁRLIVEC
8. TÝDEN: **VYRUŠUJI** / SMRT VĚDCE
9. TÝDEN: **RTY** / ROZHOVOR
10. TÝDEN: **DOPIS** / LOVEC PŠTROSŮ
11. TÝDEN: **RYBA** / POZDRAV NEZNÁMÉMU
12. TÝDEN: **CHEMICKÝ VZOREC** / ODOL
13. TÝDEN: **CESTA** / POCTA J. B.
14. TÝDEN: **TANEC** / F. Z. + V.
15. TÝDEN: **TVÁŘI KE ZDI** / QU A X
16. TÝDEN: **DOMÁCÍ MUZEUM** / POKUS
17. TÝDEN: **BÁSEŇ NEBO OBRAZ** / KOMAROV
18. TÝDEN: **SOCHA** / ŘECKO V POZADÍ
19. TÝDEN: **AMNESTIE** / MASKA
20. TÝDEN: **PO OTŘESU** / PROTI SOBĚ
21. TÝDEN: **VSTUP VOLNÝ** / VAJÍČKO
22. TÝDEN: **NÁVRAT** / MEZI VŠIM POLICIE
23. TÝDEN: **POLIBKY** / DESKY
24. TÝDEN: **AŽ** / MÜNCHEN 13 A 23
25. TÝDEN: **AŽÁŽÁŽ** / TÝDEN V M.
26. TÝDEN: **COKOLIV TĚ NAPADNE** / BEZ NÁZVU
27. TÝDEN: **SVATEBNÍ OZNÁMENÍ** / JEN TEN VELKÝ PTÁK

28. TÝDEN: **UTKÁNÍ** / LIBEREC
29. TÝDEN: **POZDRAV** / CO TÝDEN DAL
30. TÝDEN: **V NOCI** / L. NEBESKÝ
31. TÝDEN: **SONET** / PAMÁTCE LAJOSE KASSÁKA
32. TÝDEN: **PARTE** / PAMÁTCE M. BOHATCE
33. TÝDEN: **POCTA T. S. E.** / M. BUTOROVI
34. TÝDEN: **ČERSTVÉ NATRENO** / POCTA MAGRITTOVI
35. TÝDEN: **STRAŠÁK?** / TÝDEN K STÁNÍ
36. TÝDEN: **CELNÍ BÁSEŇ** / PROSBA
37. TÝDEN: **DÍLO V ZRODU** / STUDENT
38. TÝDEN: **CO BY SIS PŘÁL** / TŘEŠTĚNÍ
39. TÝDEN: **RUKA** / VŽDY SVATBA, VŽDY SMRT
40. TÝDEN: **PARTITURA** / PARIDŮV SOUD
41. TÝDEN: **JARNÍ** / B. G.
42. TÝDEN: **KUP A PUSTĚ** / BÁSEŇ
43. TÝDEN: **DOTYK** / KAŽDÝ JINAM
44. TÝDEN: **POCHOD** / PERNÝ DEN
45. TÝDEN: **JIŽ NIKDY** / ZMIZENÍ
46. TÝDEN: **VYVĚS VYZNAČ PODEJ** / POCTA O. B.
47. TÝDEN: **BÁSEŇ TICHÁ** / FRONTISPICE PRO E. J.
48. TÝDEN: **VZPOMÍNKÁ** / LISTOPAD
49. TÝDEN: **TŘIKRÁT NIC** / POCTA TRANSPLANTACI SRDCE
50. TÝDEN: **VZDUŠNÁ SOCHA** / ULOŽENO – ADRESÁT ZASTIŽEN
51. TÝDEN: **NA SHLEDANOU** / VANOČNÍ POZDRAV K. MALICHOVI
52. TÝDEN: **KONEC VŠE NAPRAVÍ** / MALÉ FINÁLE – NĚCO NEHRAJE
53. TÝDEN: **JOSEF HLAVÁČEK** / NAVOD K UPOTŘEBENÍ NAVODU
K UPOTŘEBENÍ OD JIŘIHO KOLÁŘE

JIRÍ KOLÁŘ

**NAVOD K UPOTŘEBENÍ
(1965)**

VYDALO NAKLADATELSTVÍ DIALOG V ROCE 1969
JAKO SVOU 26. PUBLIKACI
S POUŽITÍM KOLÁŽI J. KOLÁŘE GRAFICKY UPRAVIL
A OBÁLKU NAVRHL MIROSLAV HOURA
FOTOGRAFIE KOLÁŽI V. OVSÍK
DOSLOV NAPSAL DR. JOSEF HLAVÁČEK
EDICE KŘÍŽOVATKA, ŘÍDÍ EMIL JULIŠ
ODPOVEDNÝ REDAKTOR DALIBOR KOZEL
TECHNICKÝ REDAKTOR FRANTIŠEK ERBERT

AA 5,4 VA 5,9
VYTISKLA SEVEROGRAFIA, N. P., PROVOZOVNA MOST
NÁKLAD 2000 VÝTISKŮ
VYDÁNÍ 1.

59/044/69
CENA VÁZANÉHO VÝTISKU KČS 24,-
13/4